

Leto XX. Stev. 202

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC

UREJA UREDNIŠKI ODBOR

List izhaja vsak dan razen
petka. Cena 10 dinarjev

Ljudska

BORBA
PRAVICA„LJUDSKA PRAVICA“
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1934 / MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK, OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
// OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZA-
NOSTI Z „BORBO“

POMEMBEN SESTANEK BRITANSKIH IN FRANCOŠKIH DRŽAVNIKOV V LONDONU

Churchill je pregovarjal Mendès-Francea

naj doseže, da bo francoska skupščina ratificirala sporazum o EOS

London, 23. avgusta (Tanjug). — Predsednik francoske vlade Mendès-France je prispel danes z letalom iz Bruslja v London, da bi se razgovarjal s Churchillom in drugimi funkcionarji britanske vlade. Na letališču ga je sprejel in pozdravil predsednik Churchill. Zatem sta se oba ministrska predsednika v spremstvu več britanskih in francoskih diplomatov odpeljala v Churchillovo rezidenco v Chartwellu.

Uro po prihodu Mendès-Francea je prispel v London tudi britanski zunanji minister Eden, ki je prekinil svoj dopust v Avstriji, da bi prisostvoval francosko-britanskim razgovorom o neuspehu bruseljske konference.

Kosila v Chartwellu so se razgovarjali med drugim o udeležbi v konferenci Eden, šef kabineta Mendès-Francea Bodet, francoski veleposlanik v Londonu Massigli, stalni podtajnik Foreign Officea Ivone Kirkpatrick, izvedenec za nemška vprašanja Frank Roberts in drugi.

Uradni predstavnik Foreign

Officea je izjavil, da je bil sestanek med Churchillom in Mendès-Franceom dogovorjen pred bruseljsko konferenco. Vendar nenadni Edenov prihod potrjuje, da britansko-francoskim razgovorom pripisujejo zdaj po porazu v Bruslju veliko večji pomen. Tu pričakujejo, da bodo po današnjih razgovorih objavili uradno poročilo, ne verjamejo pa, da bo v njem rečeno kaj več kot samo to, da sta dva ministrska predsednika izmenjala mnenja.

Diplomatski opazovalci poudarjajo, da je sestanek v Chartwellu zgodovinskega pomena. V britanskih krogih sodijo, da skuša Churchill in Eden pregovoriti Mendès-Francea, da bi storil vse, kar more, da bi francoska skupščina ratificirala sporazum o EOS. To bi bila, poudarjajo v Londonu, najsolidnejša rešitev, čeprav malo kaže, da bi Mendès-France dobil večino za ratifikacijo pogodbe o evropski vojski. Po drugi strani domnevajo, da si francoski ministrski predsednik prizadeva, da bi Veliko Britanijo še tesneje povezal z EOS.

Na kosilu v Chartwellu ni bilo nobenega predstavnika ZDA, vendar je Velika Britanija v stalnih stikih z ameriško vlado. V Chartwellu obravnavajo tudi alternativne predloge glede evropske vojske. Britanska vlada je tudi v stalnih stikih z drugimi državami EOS.

Ceprav je neuspeh bruseljske konference močno odjeknil v Londonu, uradni predstavnik Foreign Officea ni komentiral tega dogodka. Domnevajo, da želi Velika Britanija proučiti vse možnosti glede novih ukrepov, preden se bo postavila na dokončno stališče. V britanskih krogih poudarjajo, da Churchill ni izgubil upanja, da bodo koncept evropske vojske vendarle uveljavili.

Predsednik republike je sprejel albanskega poslanika

Brioni, 23. avg. (Tanjug). — Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes ob 9.30 novoimenovanega izrednega poslanika in pooblaščenega ministra FLRJ v Albaniji Predraga Ajtića pred njegovim odhodom na novo službeno mesto.

Se nekaj lepih dni, pa se bo začelo jesensko vreme — in treba bo pokositi otavo, pograbiti listje in se pripraviti za zimo

PO ŠTIRIMESEČNEM BIVANJU GOSPODARSKE DELEGACIJE FLRJ V JUŽNI AMERIKI

USPEŠNA BILANCA

Jugoslovanska uradna gospodarska delegacija pod vodstvom člana Zveznega izvršnega sveta Jakova Blaževića je po štirime-sečnem bivanju v južnoameriških državah odpotovala 21. avgusta iz Peruja v Jugoslavijo.

Med bivanjem v Južni Ameriki je delegacija obiskala Brazilijo, Argentino, Urugvaj, Čile, Bolivijo in Peru. Z Brazilijo in Čilom je podpisala trgovinske in plačilne sporazume, z Urugvajem trgovinski sporazum, z Bol-

vijo in Perujem pa je pogajanja uspešno zaključila, sporazume pa bo naknadno podpisal jugoslovanski poslanik v teh dveh državah Dragutin Djurdjev. Glede Argentine je ostal v veljavi sedanji trgovinski in plačilni sporazum, sklenjen 1953.

V vseh sporazumih je ključna o avtomatičnem podaljšanju veljavnosti po letu dni, če jih ne bo pravočasno odpovedala ena pogodbenih strank.

Skupen obseg predvidene izmenjave z Brazilijo, Argentino in Čilom, znaša 71 milijonov dolarjev v obeh smereh, od česar odpade samo na Brazilijo okrog 50 odstotkov.

Z Urugvajem, Bolivijo in Perujem niso predvideli kontingentov in blagovnih list, temveč so sklenili neovirano trgovinsko izmenjavo v okviru sporazuma in ob obojestranskem prizadevanju, da bi razširili to izmenjavo.

Jugoslovanska gospodarska delegacija je naletela pri vladah vseh držav, s katerimi se je pogajala, na popolno razumevanje in veliko zainteresiranost na razširitvi trgovinskih odnosov z Jugoslavijo. Bivanje delegacije je prispevalo, da so se vlade južnoameriških držav, kakor tudi njihove gospodarske ustanove in poslovniki krogi seznanili z jugoslovanskimi proizvodi.

V jugoslovanski izvozni listi za Brazilijo je razen 112 proizvodov, predvidenih za izvoz, še 49 drugih proizvodov, med njimi: svinec v palicah, cink in cinkove litine, cement, surovi azbest, kavstična in amonijakova soda, razni kemični izdelki, dalje hidroelektrične turbine in oprema, Diesel motorji, dvigala, bodeča žica, kmetijske naprave, električni generatorji in transformatorji, železne in jeklene tračnice, železna in jeklena pločevina, orodni stroji itd.

Za uvoz iz Brazilije je med drugim predvideno usnje, bombaž, volna, kava in kvas. Izvozna lista za Čile obsega 53 proizvodov, v glavnem podobnih tistim v listi za Brazilijo, medtem ko je za uvoz iz Čila predvideno žveplo, baker, permangan in mangani.

Sprico vsega tega je moč pričakovati, da se bo blagovna izmenjava med Jugoslavijo in južnoameriški državami letos občutno povečala in da bodo tako ustvarjeni pogoji za nadaljnjo razširitev in krepitev gospodarskega sodelovanja v prihodnjih letih. (Jugopress)

IZJAVA POLKOVNIKA NELLYJA O »OF SHORE« NAROČILIH

Dobra kvaliteta naših izdelkov

Po zaključenem obisku v Jugoslaviji je poveljnik ameriškega nabavnega oboroževalnega centra za Evropo polkovnik Hamburg Nelly izjavil sodelavcu Jugopressa, da so bile dosedanje jugoslovanske pošiljke v okviru »of shore« programa izredno kvalitetne.

Bivanje polkovnika Nellyja je posvečeno obiskom v nekat-

rih jugoslovanskih tovarnah, ki pošiljajo gradivo po naročilih ameriške vojske, kakor tudi stikom z odgovornimi jugoslovanskimi funkcionarji.

»Pri obisku nekaterih vojaških industrijskih središč,« je dejal ameriški predstavnik, »sem videl zelo moderne naprave in se prepričal, da so le-te v sposobnih rokah.«

Polkovnik Nelly je pripomnil na kraju, da na temelju dosedanjih izkušenj sodi, da dobro kaže glede novih »of shore« naročil v Jugoslaviji, seveda če bo ameriški Kongres dodelil potrebna sredstva, jugoslovanska vojna industrija pa ponudila ugodne pogoje. (Jugopress.)

Sprejem pri podpredsedniku Kardelju

Bled, 23. avg. (Tanjug). Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je danes dopoldne sprejel v vili »Bled« na Bledu zahodnonemškega veleposlanika v Jugoslaviji dr. Hansa Krolla. Podpredsednik Kardelj in nemški veleposlanik sta se razgovarjala več kot eno uro.

Vremenska napoved

Vremenska napoved za torek 24. avgusta: Delno sončno vreme z menjajočo se oblačnostjo. V popoldanskih urah v alpskem svetu najgostejše h krajevnim ploham. Zjutraj po kotlinah megla. Temperatura ponoči med 8 in 10 stopinj C, na Primorskem okrog 15 stopinj, čez dan temperatura 21 stopinj, na Primorskem do 26 stopinj C.

Londonski komunike

London, 23. avg. (Tanjug). O britansko-francoskih razgovorih so nocoj objavili naslednje poročilo:

Predsednik francoske vlade je v spremstvu francoskega veleposlanika g. Philippa Bodeta obdvoval s ministrskim predsednikom Churchillom danes v Chartwellu. Prisoten je bil tudi g. Eden skupaj s funkcionarji Foreign Officea. Ob tej priložnosti so udeleženci na splošno razpravljali o položaju po zaključku bruseljske konference. Ministri so se strinjali v tem, kakšnega pomena je njah in enotnosti svobodnih narodov Zahoda in v tem so potrebni praktični ukrepi za njeno okrepitve.

Predsednik francoske vlade Mendès-France je bil kakih pet ur v družbi z britanskim ministrskim predsednikom Churchillom. Formalni britansko-francoski razgovori v Chartwellu so trajali več kot tri ure.

Mendès-France je odpotoval iz Chartwella okrog petih popoldne. »Storil bom vse, kar morem, da bi vam pomagal«, mu je Churchill izjavil ob slovesu.

Pred odhodom iz Pariza je Mendès-France na letališču izjavil novinarjem: »Ganil me je zelo lep sprejem, ki mi ga je priredil

predsednik Churchill. Hvaležen sem njemu in g. Eden za razgovore, ki smo jih imeli. Zadovoljen sem, da smo še enkrat delali skupaj za idejo, da je treba nadaljevati sodelovanje zahodnih velisil, zlasti sodelovanje med našima dvema državama.«

Piccioni se je vrnil v Rim

Bruselj, 23. avg. (AFP). Italijanski zunanji minister Atilio Piccioni je odpotoval danes z letalom iz Bruslja v Rim, takoj po odhodu predsednika francoske vlade Mendès-Francea. Piccioni se je udeležil konference šestih ministrov držav evropske skupnosti kot vodja italijanske delegacije.

PARIZ O POTOVANJU MENDES-FRANCEA V LONDON

Kaj bo ukrenila francoska vlada

V Franciji omenjajo možnost, da bi vključili Zahodno Nemčijo v zahodno obrambo prek atlantskega pakta

Pariz, 23. avgusta (Tanjug). — Francoska vlada se bo jutri zjutraj sestala, da bi poslušala poročilo predsednika Mendès-Francea o bruseljski konferenci, o njegovih razgovorih s Churchillom in Edenom in o posvetovanju s predsednikom republike Cotyjem. Mendès-France se bo jutri sestal tudi z ameriškim veleposlanikom v Parizu Dillonom, da bi spoznal uradno stališče Washingtona po neuspehu konference šestih držav EOS.

V novem položaju se mora francoska vlada odločiti, na kakšno stališče se bo postavila v skupščini, ko se bo 28. avgusta začela splošna debata o ratifikaciji sporazuma o EOS. Kaže, da ima francoska vlada tri možnosti: prvič, lahko predloži odlaganje splošne debate o problemu

EOS, drugič, lahko dovoli razpravo v parlamentu, toda samo na podlagi starega nespremenjenega besedila sporazuma, in tretjič, predsednik vlade lahko razloži stališče, ki ga je zagovarjal v Bruslju, zahtevajoč soglasnost skupščine.

V Parizu pripisujejo nenavadno velik pomen današnjim razgovorom predsednika francoske vlade z britanskimi državniki. Tu so prepričani, da je negotovno potrebno, da Velika Britanija veliko prizadevanje sodeluje v družini »male Evrope«, da bi tako prispevala k poravnavi sedanjih nesoglasij med članici EOS in da bi znatno zboljšala možnosti, da bi francoski parlament ta sporazum potrdil.

To potovanje razlagajo tudi z vztrajnostjo Mendès-Francea, ki hoče nadaljevati delo pri vzpo-

stavitvi skupne zahodne obrambe, toda samo, če bi pri tem sodelovala tudi ostala dva velika zahodna partnerja.

V Franciji omenjajo celo možnost, da bi vključili Zahodno Nemčijo v zahodno obrambo zvezo prek atlantskega pakta. Oborožitve Zahodne Nemčije na ta način bi bila veliko lažja, ker bi bila poročila ZDA in Velike Britanije popolna in avtomatična.

Tu priznavajo, da se je zahodna diplomacija po zadnjih dogodkih znašla v nezavidljivem položaju. Takšen položaj koristi edinole Moskvi. Zato so potovanja Mendès-Francea tu razumeli kot nagel poskus, da bi našli izhod iz teh težavnih razmer. Domnevajo tudi, da je kancler Adenauer zdaj spoznal, da je trkal na napačna vrata in da njegovo precej hladno stališče nasproti francoskemu ministrskemu predsedniku med bruseljsko konferenco ni bilo pravilno.

Ratifikacija blejske pogodbe v septembru

Jugopress je izvedel iz parlamentarnih virov, da domnevajo, da bo Zvezna ljudska skupščina sredi septembra ratificirala sporazum o zvezi med Grčijo, Tur-

čijo in Jugoslavijo. Na pristojnem mestu so v zvezi s tem izjavili, da takšna možnost ni izključena.

Ce se bodo ta predvidevanja uresničila, bodo ljudske poslance pozvali v Beograd pred potekom počitnic, ki trajajo po sklepu Skupščine od 5. julija do 25. septembra. (Jugopress)

Odposlanec OZN pri predsedniku Titu

Brioni, 23. avg. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes ob 10.30 na Brionih posebnega odposlanca Generalne skupščine OZN g. Raymonda Sheyvena, ki je ob izpolnjevanju svojega odposlanstva glede ustanovitve posebnega sklada OZN za gospodarski napredek obiskal tudi Jugoslavijo.

Sprejema in razgovorov sta se udeležila tudi stalni jugoslovanski predstavnik v OZN dr. Brilej in svetnik David Flere.

Bidault in Pinay o Bruslju

Izjavi dveh bivših predsednikov francoske vlade

Pariz, 23. avg. (AFP). Spričo vesti o neuspehu bruseljske konference je nekdanji predsednik francoske vlade Georges Bidault izjavil, da ni mogoče soditi, da pomeni konferenca v Bruslju konec francoske politike v Evropi. Po njegovem mnenju mora ta politika žeti zmagoslavje.

Bidault se je zatem dotaknil neposredno vprašanja EOS, pri čemer je dejal, da v francoskem parlamentu ne bo večine, ki bi potrdila obnovo samostojne nemške narodne vojske in nemškega neodvisnega generalštaba. Edino-

le evropska obrambna skupnost omogoča, da se organizira obramba brez nevarnosti za kogarkoli in brez nevarnosti za nemško demokracijo.

Hkrati je tudi drugi nekdanji predsednik francoske vlade Antoine Pinay izjavil dopisniku »Aurore«, da obžaluje, ker se je izjaval v poskus, da bi omilili dolžbe pogodbe EOS, ki imajo največ nasprotnikov. Izrazil je mnenje, da negotovost, ki že dolge mesece vlada zaradi ratifikacije pogodbe EOS, hudo pritiska na francosko politiko.

NESLOGA, NE PA RAZDOR

Tako ocenjuje pariški »Figaro« bruseljsko konferenco — Tisk skrajne levice govori o »popolnem porazu«

Pariz, 23. avg. (AFP). Neuspeh bruseljske konference in nenadno potovanje Mendès-Francea v London — to sta dve osrednji vprašanji, katerima davišnji francoski tisk posveča pozornost.

V komentarju o delu bruseljske konference piše radikalni »Aurore« o velikem razočaranju, poudarja pa, da je zaključno poročilo to razočaranje omililo. Kaže, da bo kmalu, poudarja časnik, morda že danes, po francosko-britanskih razgovorih debata preseljena kontinentalne okvire.

»Moskva triumfira,« ugotavlja konservativni Figaro, toda časnik sodi, da bruseljska konferenca pomeni samo neslogo, ne pa tudi razdor. Nekajkrat, nadaljuje čas-

nik, je Mendès-France dejal in dal vedeti, da ne glede na izid bruseljske konference zahodna fronta ne bo ogrožena.

Tudi Franc Tireur izraža svoje zadovoljstvo, da so v zaključnem poročilu omejili skupne cilje. Ta vrsta obveznosti, poudarja časnik, ki jih je prevzel Mendès-France v imenu Francije pred licem sveta, je v naših očeh najvažnejši sad te konference, sad, ki dovoljuje vsa upanja. Na koncu piše časnik, da bi bilo »nepravilno, če bi na Mendès-Francea prevzeli odgovornost za tako hud neuspeh in za morebitne posledice, kajti dediščina, ki jo je prevzel, je bila preveč težavna.«

Parisien Libere sodi, da je zdaj zavesa padla in da je treba povzeti sklepe z bruseljske konference. EOS, kakršna je bila sprva zasnovana, je zdaj samo spomin, ugotavlja časnik in pripominja, da je pri vsem tem varnost Evrope še nadalje potrebna in da je treba najti način, da bi jo organizirali na nov način, ki bi bil sprejemljiv za vse.

Kar zadeva tisk skrajne levice, le-ta sodi, da »Bruselj pomeni popoln poraz«.

Razgovori o odgovoru Moskvi

Pariz, 23. avg. (AFP). Danes so se ponovno sestali strokovnjaki Velike Britanije, ZDA in Francije, da bi dokončno pripravili odgovor na zadnjo sovjetsko noto. Trdijo, da bodo odgovor v kratkem poslali sovjetski vladi.

Zaščita otrok in družin

V Zagrebu se bo začel 30. avgusta prvi poveljni kongres za zaščito otrok. Organizira ga Mednarodna zveza za zaščito otrok v sodelovanju Sveta društev za skrb za otroke Jugoslavije. Nad 450 udeležencev kongresa iz naše in iz 27 drugih dežel bo prineslo izkušnje iz svojega dela za zaščito otrok. Kongres bo obravnaval več vprašanj, nanašajočih se na bodoče delo na tem področju.

Misel, da je zaščita otrok stvar družbene skupnosti v celoti, ne pa samo družin, je razmeroma še nova. Družba je zmeraj razglašala družino za svoj temelj, za celico, buržoazija pa jo je na jeziku razglašala za svetinjo. Toda družina je bila prepuščena sama sebi. Vzgoja in zaščita otrok je bila izključno stvar družine. Zaščita otrok in družine je bila občasna in nesistematična, njena oblika je bila izrazito karikaturna. Ublažili so samo najhujše prirehne trpljenja in pomanjkanja otrok in v tem so se izživljala humana srca za dobrodelnost vnetih ljudi, vtem ko so celi nezaščiteni rodovi propadali.

Sele po prvi svetovni vojni, ko je bila spričo vojnega trpljenja in obubožanja ogrožena prihodnost naroda, ko je v mnogih deželah postal pereč boj proti umrljivosti otrok in za povečanje števila rojstev, je postala zaščita otrok javna služba. In sele tedaj so začeli uveljavljati razne ukrepe za zaščito otrok in družine. Razglasili so pravico otroka, v bistvu zanikanje klasične patriarhalne družine, poskrbeli so, da je začela zaščita otrok izgubljati svoj karikaturni značaj. Če sprejmemo načelo »otrok je treba omogočiti, da se razvija normalno v moralnem, telesnem in duhovnem ozirju« (Deklaracija o pravicah otroka), to načelo pa so sprajeli vsi, ki delajo na področju otroške zaščite, tedaj mora družba omogočiti in ustvariti pogoje ter pomagati družini, da jih uresniči. Družba skrbi zdaj za otroke v večini dežel bolj ali manj v raznih oblikah in različno, kar je odvisno od družbenih odnosov in gospodarske moči posamezne dežele.

O tem, kako v raznih deželah skrbe za otroke v skladu z gospodarskimi in socialnimi razmerami, bo razpravljala prva sekcija kongresa. Za to sekcijo so se prijavili mnogi delegati, kar dokazuje, da ljudje, ki delajo na tem področju, spoznavajo, da je družbena pomoč družini, aktivizacija vseh državnih in družbenih činiteljev za čim uspešnejše delo na tem področju eden glavnih pogojev za srečno življenje otrok.

Pri otrocih, ki imajo starše, je zaščita usmerjena predvsem na pomoč družini. Nastane pa drugo vprašanje: kako nuditi pomoč otroku, ki nima staršev, čigar družina je nepopolna ali pa v zvezi z gnotni pomoči družbe ne more zagotoviti otroku pravičnega razvoja in potrebne vzgoje? Čeprav so ljudje zmeraj trdili, da je družina naravno okolje, potrebno otroku za pravičen razvoj, pri praktičnem delu, v skrbi za otroke v glavnem tega niso dovolj upoštevali.

V proučevanju otroka in posebnosti njegovega razvoja so zlasti obravnavali primere od mater ločenih majhnih otrok, oropanih matere in družinske nege v prvih letih detinstva, kakor tudi odraslih otrok v dečjih ustanovah. Sadovi tega proučevanja sicer še niso dovolj obsežni in sistematični, vendar pa kažejo, da bi imela ločitev otroka od družine za njegov psi-

zločiti iz družinskega okolja ali če otroci nimajo družine ali če je njihova družina nepopolna in kadar ne more ali neče izpolnjevati svojih dolžnosti. Četrta sekcija kongresa bo obravnavala posebne probleme družinskih odnosov v izjemnih primerih, n. pr. v primeru vojne in drugih nesreč.

Kakšen bo pomen kongresa za razvoj otroške zaščite? Kongres za zaščito otrok v Zagrebu bo ta vprašanja predvsem proučeval. Ne moremo pričakovati, da bi sprejel takšne sklepe, ki bi imeli neposredne posledice v zaščiti otrok. Sklepi kongresa, prostovoljne mednarodne organizacije, za nikogar niso obvezni. Mnogi na kongresu zbrani delavci na področju otroške zaščite pa bodo poročali, da bo zvedela za sklepe kongresa najširša javnost. Pri tem smo lahko vnaprej prepričani, tudi če ne poznamo nazorov udeležencev kongresa, da bodo njegovi sklepi in njegova gledišča

napredni. Ljudi, ki delajo za otroško zaščito z najboljšim namenom — prepričani pa smo, da bodo takšni na kongresu v veliki večini — je treba že zato, ker predlagajo najboljše ukrepe za zaščito otrok, pristevati med borce za napredek. Ta mednarodna manifestacija pomeni po temi, ki jo bo obravnavala, vsekakor prispevek k mednarodnemu razumevanju in sodelovanju.

Mi pričakujemo in smo celo prepričani, da bodo udeleženci kongresa razglasili načelo pomoči nerazvitim deželam, kar je glavni pogoj za razvijanje družbene zaščite v deželah, kjer je treba otrokom priskrbeti osnovne pogoje za pravičen razvoj. Mi smo prepričani, da se bodo udeleženci kongresa obrnili na ljudi sveta s pozivom, naj se bori za ohranitev miru in proti sleherni agresiji, proti vojni, ki prinašajo otrokom največje muke in trpljenje.

Branka Šavić

OB ZAKLJUČKU IZSELJENSKEGA TEDNA

Prisrčno srečanje naših izseljencev

V nedeljo, 22. t. m., je bil zaključen izseljenski teden s centralno prireditvijo v Zagrebu, ki so jo organizirale Matice vseh republik. Iz Slovenije se je prireditev v Zagrebu udeležila velika skupina rojakov, ki so na obisku v rojstni domovini. Med njimi so bili izseljenci iz vseh krajev Slovenije, ki si danes služijo kruh na raznih straneh sveta — v Egiptu, Franciji, Holandiji, Westfaliji, Ameriki, Argentini. Na podolski kulturni prireditvi je bila obsežna dvorana v Domu Istra nabito polna jugoslovanskih izseljencev. Med njimi je bila večina takšnih, ki že po štiri desetletja delajo v tujini. Krempo je bil pa tudi zastopan mladi rod, ki je iz naših korenin pognal v tujini in je zdaj morda prvič na rodnih tleh svojih očetov. Ko so nastopile folklorne skupine iz raznih pokrajin domovine in je iz ritma njihovih plesov zakipela vsa pristnost in prvobitnost naše rodne dežele in naše krvi, so z nenehnim spontanim odobravanjem dajali duška svojemu navdušenju in ganjenosti.

Slovenijo je častno zastopal Slovenski pevski oktet. Pred njegovim nastopom je v imenu Slovenske izseljenske matice podpredsednica tov. Zima Vrččaj-Holy toplo pozdravila prisotne rojake vseh jugoslovanskih republik in naglasila, naj ponesejo duha enotnosti in bratstva v svoje dežele, kjer danes žive in delajo.

Nato je nastopil pevski oktet — naši fantje s svežimi slovenskimi šopki na prsih. Krempo je zadonela naša pesem. Zaradi kratko odmerjenega časa so naši fantje zapeli samo tri pesmi, z njimi pa so dostojno zastopali in predstavili našo rodno deželico.

Popoldne se je del slovenske skupine udeležil nogometne tekme med zagrebškim Hajdukom in splitskim Dinamom za izseljenski pokal. Ostali so se popejali v avtobusom na Sljeme. Zvečer pa je izseljence povabil predsednik mestnega ljudskega

Pisma uredništva

Ali gre samo za varčevanje s sredstvi socialnega zavarovanja?

Tovariš urednik,

v »Borbi« je bilo te dni objavljeno pismo: »Ali je prav, da lahko upokojenci izvršujejo advokature, kjer piše, takoj v začetku pravi, da bi rad sprožil razpravo o upokojenih advokatih, in sicer v zvezi s varčevanjem s sredstvi socialnega zavarovanja. Pisec dopisa ugotavlja, da gre v glavnem za invalidske upokojence in pravi dobesedno: ... ki so jih razne (podčrtal D. B.) invalidske zdravniške komisije razglasile za nesposobne za delo kot uslužbenci«.

Nisem mogel drugače, kakor da sem to podčrtano »prevedel« tako, da so invalidske zdravniške komisije, najbolj milo rečeno, nevestno če že ne špekulantsko opravljale svoj posel, ki zahteva vso vestnost in ki je res važen. Nasprotno vem, da so

pristojni ljudje posvetili vso pozornost tudi osebnim sestavi komisije ter tudi poskrbeli, da je družbena in strokovna kontrola nad njihovim delom na visini.

In zdaj se vprašujem, tovariš urednik, kako to, da si nekdo dovolj tako lahkomišelnosti soditi o ljudem, o njihovem delu in vsej organizaciji tako važnega posla. Pogledmo, kakšna je načelnost pisca tega dopisa. Izmed upokojencev, ki imajo druge dohodke, je izbral pravnik, ki se ukvarja z advokaturjo in se zavzema za to, da bi jim to pravico vzel. Če gre za socialne sklade, tedaj bi bilo treba vzeti pokojnine vsem upokojencem, ki imajo še druge dohodke. Takšne dohodke pa imajo upokojeni profesorji, inženirji itd. Nekateri upokojenci imajo po dva do tri hektare zemlje in imajo še večje dohodke.

Toda to bi bilo nesmiselno, kajti vprašati se je treba, mar pokojnina ni tisti del zaslužka ali plače, ki so ga delavci ali uslužbenci, ko je še delal, odtegovali in nalagali v pokojninski sklad. Pokojnina ni nezaslužena, to ni miloščina. Zato bi potemtakem onemogočili pravnikom, da se ukvarja z advokaturjo iz knjig, ki jih morajo voditi advokati, je razvidno, ali njihovi dohodki presegajo maksimum, določen s predpisi dohodkov upokojencev.

Dragan Bateljčević, Beograd

Spremembe in dopolnitve uredbe o invalidskih prejemkih

Spremembe bodo veljale od 1. septembra

Zvezni izvršni svet je izdal uredbo, s katero se spreminja in dopolnjuje uredba o invalidskih prejemkih iz leta 1952. Po novi uredbi se spreminja pogoj za pridobitev pravice do invalidske določen za osebe invalide in koristnike družinske invalidnine.

Osebnih invalidov, ki niso v delovnem razmerju in ki ne uživajo pokojnine, dobivajo doklado, če njihov davek na dohodek od kmetijskega posredstva ne presega 500 din letno na družinskega člana ali če od skupne

za dohodka iz kateregakoli vira ne odnese na družinskega člana nad 4000 din mesečno. Ta pogoj velja tudi za koristnike družinske invalidnine, ki niso v delovnem razmerju in ki ne prejema pokojnine, pa so stari nad 55 let (ženske), oziroma 65 let (moški) ali pa so za delo popolnoma in trajno nesposobni. Doslej invalidi niso mogli prejeti doklade, če so plačevali nad 350 din davkov letno in če je odpadlo od dohodkov iz kateregakoli vira na vsakega družinskega člana nad 2000 din mesečno.

Ublažitve pogojev za pridobitev pravice do invalidske določen je zlasti važna za koristnike družinske invalidnine, katerih pravica, da bi mogli biti deležni zdravstvene zaščite, je bila pogojno vezana na prejemanje invalidske določen. Tako si bo zdaj znatno število družinskih invalidov razen neposredne gnotne pomoči pridobilo tudi pravico do zdravstvene zaščite, kakor jo uživajo ostali invalidi.

Invalidska doklada bo znala od 3000 din mesečno, razen za koristnike družinske invalidnine, ki se jim doklada zviša na 4000 din mesečno, če nimajo sorodnikov, ki so jih po zakonu dolžni vzdrževati, ali če jih takšni sorodniki nikakor ne morejo gnotno podpirati. Pravica do invalidske določen se pridobi na podlagi prijave prošnje, ki mu je bila z izvršnim odlokom priznana pravica do osebne ali družinske invalidnine. O tej pravici, kakor tudi o pravici do otroške določen, koristnikov osebne in družinske invalidnine odloča komisija za invalidske doklade pri Svetu za ljudsko zdravje in socialno politiko okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora, v kateri so predstavniki Zveze voljaških volnih invalidov in Zveze borcev. Invalidsko doklado in otroško doklado izplačuje ljudski odbor okraja (mesta) iz sredstev zagotovljenih za izplačevanje invalidskih prejemkov.

F. K.

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

POROČILO
O ŽREBANJU SREČ 57. KOLA
DNE 23. AVGUSTA 1954 V KOPRU

Srečke, ki se končujejo s spodaj označenimi števkami	so zadele dobiček dinarjev	Srečke, ki se končujejo s spodaj označenimi števkami	so zadele dobiček dinarjev
4320	4.000.—	0943415	500.000.—
2540	6.000.—	8736	30.000.—
7370	8.000.—	0804406	10.000.—
0483360	10.000.—	0943416	10.000.—
5041	4.000.—	687	3.000.—
6981	5.000.—	7167	4.000.—
9411	8.000.—	9487	6.000.—
10.771	50.000.—	0804407	200.000.—
0483361	200.000.—	8	100.—
62	1.000.—	63	800.—
1542	4.000.—	458	2.100.—
1042	10.000.—	4668	6.800.—
6872	20.000.—	0804408	10.100.—
0483362	10.000.—	89	300.—
73	300.—		
5283	5.000.—		
0750393	10.000.—		
0895313	10.000.—		
0791453	10.000.—		
4	100.—		
2094	4.100.—		
3644	5.100.—		
7534	10.100.—		
60004	50.100.—		
98844	100.100.—		
0943414	10.100.—		
0750394	200.100.—		
0895314	300.100.—		
0791454	1.000.100.—		
85	300.—		
0750395	10.000.—		
0895315	10.000.—		
0791455	10.000.—		

Skupno je bilo izžrebanih 304 tisoč 488 dobitkov in 6 premij v skupni vrednosti 80.400.000 din. V zneskih za izplačilo so vezani dobitki, ki se upoštevajo. Dobitke izplačujemo samo po uradni zvebi listi. Vse dobitke do 50.000 dinarjev izplačujejo zastopniki jugoslovanske loterije, ki so v vseh večjih krajih Slovenije, dobitke od 3000 do 50.000 din pa tudi Narodna banka. Dobitke po 100.000 dinarjev in vse premije izplačuje Glavna direkcija in-republike direktorice Jugoslovanske loterije. Glavno premoje 1.000.000 din je zadela srečka 6781454, ki je bila prodana v Mariboru. Prav tako je bila v Mariboru prodana srečka št. 88844, ki je zadela 100.000 dinarjev. Srečna dobitnika naj se javita zaradi izplačila Jugoslovanski loteriji, direktorici za LRS v Ljubljani, Beethovnova ul. 10.

DNEVNA KRONIKA

Znižana voznina v letalih za obiskovalce zagrebškega velesejma

Beograd, 23. avgusta (Tanjug) Direkcija Jugoslovanskega aerotransporta je odobrila poseben popust 25% od redne cene za prevoz razstavljalcev in obiskovalcev zagrebškega velesejma, ki bo od 3. do 14. septembra. Popust bo veljal od 30. avgusta do 17. septembra na vseh zračnih progah v notranjem prometu.

Sklicanje seje Odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora Ljudske skupščine LR Slovenije

Predsednik Odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS sklicuje 5. sejo odbora v četrtek, 26. avgusta 1954 ob 9. uri v sejni sobi Izvršnega sveta LRS, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 34, soba št. 116.

Dnevni red: Razprava o poročilu in predlogih pododbora za pregled dela in organizacije okrajnih in občinskih ljudskih odborov. Iz tajništva Ljudske skupščine LRS

Veljavnost čekov za premog podaljšana

Beograd, 23. avg. (Tanjug). V najnovejši številki »Službenega lista FLRJ« je objavljen odlok Hvestnega izvršnega sveta o spremembi odloka o pogojih za dodelitev in uporabo potrošniških kreditov za nakup rjavoga premoga in lignita. Po tem odloku se veljavnost bariranih čekov, ki so jih izdale banke in hranilnice za nakup premoga, podaljša do konca leta.

Motorna ladja »Velebit« dograjena

Reka, 23. avg. (Tanjug). V reški ladjedelnici »3. maja« so dogradili motorno ladjo »Velebit«, ki je razen »Triglava« največja v naši državi zgrajena ladja. Po poskusni vožnji bodo to, 1700 tonsko ladjo izročili Jugoslovanski linijski plovbi. Skupaj s Triglavom in »Loyčenom«, ki bosta začela voziti do konca leta, »o Velebit« vozil na

POPRAVEK
»Ljudska pravica-Borba« je 21. julija t. l. prinesla v članku »Belogardisti rešujejo črne srcece« tudi stavke: »Učitelj Strbenk pa je Italijane prislil naj internirajo tudi njega, ker se med Belokrajci ne počuti varnega«. Ker se je izkazalo, da izvirna informacija iz nekontroliranega vira, izjavljamo, da trditve ni osnovana. Uredništvo

redni progi Reka — Daljni vzhod. Motorna ladja »Velebit« ima kabine za 12 potnikov. Njena največja hitrost znaša 17,5 milj na uro.

Predlog za ustanovitev elektrostrojne fakultete v Skoplju

Skopje, 23. avg. (Tanjug). Svet tehniške fakultete je predlagal univerzitetnemu svetu, naj bi glede na potrebo po visokokvalificiranem kadru v elektrostrojni industriji ustanovil v Skoplju elektrostrojno fakulteto. Novi univerzitetni svet bo razpravljal o tem predlogu prihodnji mesec.

Poziv vsem borcem II. grupe odredov!

Vse preživle borce II. grupe odredov pozivamo, da nužno do petka, 27. t. m. pošljejo na naslov: Glavni odbor Zveze borcev NOV, pripravljalni odbor »Stajerska v borbi« (za II. grupo odredov), Tomšičeva 9/II., Ljubljana, naslednje svoje podatke: ime in priimek — partizansko ime, sedanji naslov, datum in kraj rojstva, naziv jedinice, v kateri je bil (četa, bataljon — z vsemi spremembami), vrsta in število odlikovanj, ki jih ima. Obenem naj vsak sporoči, če je pripravljen sodelovati v patrolah, ki bodo vključno do prslave na Ostrožnem ponovile slavno in herojsko pot edinic II. grupe odredov.

Slediti temu pozivu, smatramo za izpolnitev dolžnosti starega partizana.

BONN PO BRUSELJSKI KONFERENCI

DANES PO SVETU

Prejšnja koncepcija o EOS pokopana

Povsem različna mnenja o vprašanju: »A kaj zdaj?«

(Od štalnega dopisnika »Borbe«)

Bonn, 23. avgusta. Kanceler Adenauer je imel danes daljši razgovor z voditelji strank vladne koalicije. Obvestil jih je tudi o sadovih bruseljske konference. O njej je obvestil tudi voditelja opozicije Ollenhauerja. Na jutrišnji seji parlamentarnega odbora za zunanjo politiko bo kancelar Adenauer baje obširno poročal o razgovorih v Bruslju.

Ceprav je bilo v poluradnih komentarjih rečeno, da bruseljska konferenca vendarle ni doživela popolnega neuspeha in da je usoda EOS še zmeraj v rokah Francozov, so politični krogi v Bonnu prepričani, da je prejšnja koncepcija o EOS dokončno pokopana in da so skupno poročilo šestih zunanjih ministrov, ki še pušča za spoznanje odprta vrata, objavili samo zato, ker je bilo v sedanjem trenutku eni in drugi strani potrebno.

Na prvih straneh nemških časnikov danes prevladuje vprašanje: »Kaj zdaj?« Pod tem naslovom »Generalanzeiger«, glasilo svobodnih demokratov (stranka vladne koalicije) vztraja na izpolnitvi ameriških in angleških obljub o pripoznanju suverenosti Nemčiji. Vladi naklonjeni »Frankfurter Allgemeine Zeitung« se zavzema za ameriško-nemško vojaško zvezo, ker meni, da je kombinacija o vključitvi Nemčije v atlantski pakt sprico Francozkega odpora nerealna. Vladi naklonjena »Die Welt« poudarja tri vzroke, da se je bruseljska konferenca izjalovila. Prvič —

precenjevali smo možnost Washingtona, da bi vplival na stališče Francije in Mendès-Francea; drugič — podcenjevali smo sovjetski vpliv na evropsko dogajanje; tretjič — Bonn ne pozna dovolj razpoloženja Francije in precenjuje vpliv stare garniture narodnih republikancev.

Vladi naklonjeni tisk si prizadeva dokazati, da se je Francija v Bruslju sama izolirala, kar je za Mendès-Francea neugodno, in pripisati francoskemu ministrskemu predsedniku krivdo za bruseljski neuspeh. Neodvisni in liberalni časniki pa zahtevajo od vlade, naj se otrese sanj o Nemčiji kot velesili in opusti načrte o »glavni vlogi Nemčije v Evropi«.

»To je ironija,« piše, danes »Münchener Süddeutsche Zeitung«, »da smo bili že leta 1950 pozvani, naj se oborožimo, zdaj, leta 1954, pa so nas znova postavili v položaj premagane in zasedene dežele.« Časnik meni, da so to grenki sadovi dosedanje nemške politike in da je treba iz tega navsezadnje povzeti nauk.

Predsedstvo socialnodemokratske stranke je imelo kratko tiskovno konferenco, na kateri je poudarilo, da uradni nemški politiki ni treba storiti nobenih ukrepov mimo Francije in proti njej, ker so francosko-nemški odnosi temelj sodelovanja v Evropi, in znova prišlo, da EOS ni prava pot k ureditvi nemškega vprašanja. V Bonnu menijo, da imajo socialni demokrati zdaj

zelo ugodno priliko, da popularizirajo in uveljavijo svojo zunanjepolitično koncepcijo. V predsedstvu socialnih demokratov se baje na to že pripravljajo.

R. Vujović

Indijski pravnik v Beogradu

Beograd, 23. avg. (Tanjug). — Danes je obiskal podpredsednika Zvezne ljudske skupščine Vladimir Simića častni predsednik Mednarodne odvetniške unije g. dr. S. M. Nehru s soprogom. G. Nehru se sudi že nekaj dni v Jugoslaviji kot gost Zveze odvetniških zbornic Jugoslavije.

Sprejemu je prisostvoval tudi predsednik Zveze odvetniških zbornic Nikola Vojvodić.

KAKO VATIKAN POJMUJE IN UPORABLJA VERSKO SVOBODO

„SANTO UFFIZIO“

(Od posebnega dopisnika »Borbe«)

Rim, 22. avgusta. Vsako sredo se zbere v eni najkrajših palač za vatikanskimi zidovi v »Santu Uffizio« sedem kardinalov. Pristojnosti tega zbora »cerkvenih princev« — samih Italijanov — ki mu kdaj pa kdaj predseduje sam papež, so neomejene. Zbor devetih kardinalov je najmočnejša vatikanska kongregacija »Santo Uffizio«, ki jo imenujejo tudi »pes čuvar katoliške Cerkve«. V tej svodi funkciji je »Santo Uffizio« neposredni naslednik inkvizicije in uveljavlja — v mejah in oblikah novih razmer — njena načela verske nestrpnosti in ekskluzivnosti.

Ekskluzivistični izgledi in inkvizicijska neizprosnost nasproti sleherni liberalni misli, sleherni nekatoliški veri, slehernemu naprednemu nauku, nasproti vsemu, kar ni v skladu z vatikanskimi dogmami — to so vodilni nagibi tega organa. Če hočemo pojasniti delavnost te smoderne inkvizicije, je morda najbolje začeti pri verski nestrpnosti. Ni treba segati daleč: zadostuje polskati njene sledove v Italiji, najbližji vplivu »Santo Uffizio«. Katoliški župnik iz Autonja je letos 22. aprila napisal naslednje pismo, ki smo ga vzeli iz sodnih aktov nekega procesa:

»Nadprefekturi v Sv. Margeriti in maršalu karabinjerjev v Autonju. — Cenjeni gospod maršalo! Ko sem šel, kakor zahteva obred blagoslovit hla vernikov, sem z ogorčenjem ugotovil tole: razen popoldanskih sej, ki jim imajo protestantje v ulici Aurito in Casale, so zdaj začeli sklicevati tudi sejo, ki je še bolj obiskana in ki jo sklicujejo v hiši Domenica Costanza v ulici La Fosse. To seveda povzroča nezadovoljstvo in proteste katoliških družin. Nekateri matere so se mi pritoževale sprito obliž, ki jih dajejo njihovim otrokom, če bodo sodelovali na teh večernih sestankih. Te seje v navzočnosti več ljudi trajajo pozno v noč. V imenu škofa Gaeta, zaskrbljenega sprito duhovne škole, ki bi jo utegnilo imeti ljud-

stvo, vas prosim, da spremenite takšno, veljavno za takšne primere. Zanesajoči se na vas — župnik Autonja — karabinjerji, maršalo je organizator teh »sumljivih, neenih, sotsankov« aretirati in izročiti sodišču. Primer v Autonju je samo podoben v množici takšnih in še hujših ukrepov. Za sama Italijanska ustava, pa naj še tako izraža načela verskih svobod, kaže jasne znake vatičanskega vpliva. Položaj nekatoliških cerkvenih organizacij ne ustreza položaju, ki je zagotovljen katoliški Cerkvi. Njej je pripoznan »nedolisen in suveren« juridični položaj (čl. 7 ustave), vtem ko je ostalim cerkvam pripoznana samo »pravica svobodne organizacije« (čl. 8).

To neenakost bi nekatoliške cerkve še kako prenesle, ko jih ne bi oblasti — pollela in karabinjerji — preganjali in ovirali njihovih verskih obredov. Obisti prepovedujejo protestantovskih obredov in sploh obredov nekatoliških cerkva. Svoje ukrepe pojasnjujejo s trditvijo, da ustavno določbe niso fiksirane z nobenim zakonom in da veljajo zanje v celoti samo neposredni napotki iz predvojnih let, ki ali prepovedujejo ali zahtevajo posebno dovoljenje za vsak posamezni protestantovski ali kak drug nekatoliški verski obred.

Eden takšnih »polnoveljavnih« napotkov, ki ga niso nikoli prekinili, je datiran s 13. majem 1946 in se glasi:

»Protestantovska sekta »Pri Je hove« je izrazito protifašistična in njene najbolj aktivne članke je treba izročiti sodišču ali kaznovati s pollečskimi ukrepi. Ti člani se bore proti duetu in vsej naši politiki.«

Karabinjerji in polleča se ravna po tem navodilu, ker centralna uprava v Rimu nikoli nista odredili nasprotnih ukrepov. Čeprav je zveza evangelijskih cerkva v Italiji od leta 1948 večkrat zahtevala od notranje ministrstva, naj z odredbo ukine fašistične uredbne in v praksi uveljavlja določbe nove ustave. Vlada ni nikoli razveljavila diskriminatornih odredb proti nekatoliškim veram. Nasprotno, prefektom je dajala posebna navodila, naj kontrolirajo delavnost baptistov, adventistov, pentekostalcev in židov, zahtevajoč od njih, da merajo posebej zaprositi za dovoljenje za vsak cerkveni obred.

V neki okrožnici, poslani prefektom maja 1951, notranje ministrstvo celo poudarja, da ustavne določbe o združevanju ne morejo veljati tudi za nekatoliške verske obrede »ki jih je treba obravnavati na poseben način, ker zahtevajo posebno poročilo sprico posebnega značaja teh verskih združenj«.

Najvišji vladni organi so tudi sami z več ukrepi izpričali težnjo po verski diskriminaciji: zakon o povračilu vojne škode je vlada raztolma, čila tako, da pripada odškodnina za porušene cerkve in cerkvena poslopja samo katoliški Cerkvi; v proračunu dolžne štiri milijarde lir ki jih je vlada dodelila za graditve cerkva, je vlada dodelila samo katoliškim; pri popisu prebivalstva so vse državljane ne glede na vero vpisali kot pripadnike katoliških župnij; a kazenskim zakoni niso enako zaščiteni katoliški obredi in obredi ostalih cerkva; v pravilniku o kaznivih dejanjih je samo katoliški duhovnikom dovoljena verska asistencija kaznjencev; vse na vlado navložene zahteve protestantovske Cerkve, da bi sporazumno ureddli to vprašanje so ostale brez odgovora.

Naravno je da se je diskriminatorna stališča vlade nasproti verskim manjšinam prenesla tudi na kraljeve organe in povzročila še ostrejšo ma-

n. pr. Otonu Habsburškemu, sedanjemu poglavarju slavnega rodu, kateremu je zgodovina — na splošno zadovoljstvo vseh zainteresiranih — onemogočila, da bi izpolnjeval nemško-rimskokatoliško civilizatorsko poslanstvo svojih prednikov formalno prepovedal vrnitev v Avstrijo, pa mu eden izmed največjih dunajskih časnikov (»Die Presse«) rade volje daje na razpolago strani: svojega časnika, da bi Oton ponovno z jasnim protijugoslovanskim poudarkom »ugotovil«, da je s Habsburgovci odšla v nepopravljivost tudi vsa sreča Evrope itd. itd.

Cisto ganljivo je, s kakšno čustvenostjo del avstrijskega tiska nejuje kult pokojne monarhije. Pripomniti je treba, da bi se tudi mi samo zabavali, beroč kako ta tisk razvema srca že zdavnaj upokojenih tajnih svetnikov, cesarskih krilnih pribočnikov in dvornih dam z opisi krsta hčerke Otona Habsburške-

ga, katera je pri tem svetem dejanju »ležala v zibelki, polni iz Salzburga prinesene zemlje« (da bi bila krščena na »avstrijskih tleh«), če ne bi hkrati poudarjali, da novorojenček tudi nima naslova princeze Hrvaške, Dalmacije Slavonije itd. Vse to je vendarle neumestno in neukusno in smrt to že večkrat povedala.

Naj že carska znamenja, ki jih razstavljajo na Dunaju, obdružuje kdorkoli hoče — toda zakaj je treba, da »Österreichische Furche« tudi to priložnost izrabi za ode na habsburško cesarstvo, kot »celico reda« v Evropi, kot zaščitnika pred »balkaniziranjem Evrope«.

Nosilci idej o obnovi »srednje evropskih«, »podonavskih« in kdove še kakšnih cesarstev zlorabljajo dejansko potrebo po čednejšem sodelovanju evropskih držav. Z izdatno podporo vatičanske blagajne skušajo vtihotapiti sumljivo blago, na katero so naleplili etiketo koristne in realne smrti.

Mi si želimo sodelovanja z Avstrijo, ki bi bilo obojestransko koristno, toda pri nas ni nobenih simpatij do »skupne« minulosti in do sodobnih habsburških in njim zelo sorodnih nacističnih zamisli.

Zato bi bilo vsem v prid, da bi tudi omenjeni del avstrijskega tiska opustil protijugoslovanske izpade, ki niso v skladu z dobrimi odnosi med dvema sosednjima državama.

G. Altman

nifestacijo verske nestrpnosti. Pollcija in karabinjerji so pod neprestanim pritiskom župnikov in škofov ter njihovih intervencij in ovad ob leta 1947 zakrivila kakih 500 nasilnih

Tujska legija opravlja za Francijo racije med maroškimidomacini v Fezu

Trgovinska pogajanja s cono A STO

Trst, 23. avg. (Tanjug). Pogajanja za razširitev in ustalitev gospodarskih odnosov med Jugoslavijo in cono A STO so se danes nadaljevala. Kakor zatrjujejo poučeni krogi, je pričakovati v kratkem, da bo anglo-ameriška vojaška uprava zavzela svoje stališče do jugoslovanskega predloga, da se izmenjava blaga med Jugoslavijo in Trstom poveča na vrednost 12 milijard lir na leto. Za proučitev tega konkretnega jugoslovanskega predloga, ki je bil prve dni avgusta tudi podrobno obravnavan, je anglo-ameriška uprava zahtevala odgovodite pogajanje za 15 dni. Ta rok je sedaj potekel in tako se pogajanja nadaljujejo. Prihodnji sestanek bo jutri.

PO ANKETI GALLUPOVEGA INSTITUTA

McCarthyjeva slava okrnjena

Posebni komite ameriškega senata proučuje 46 obtožb proti zloglasnemu senatorju

New York, 23. avg. (Tanjug). Razpoloženje proti McCarthyju v ameriški javnosti še nadalje narasta. Zadnja anketa Gallupovega inštituta kaže, da se je v dveh mesecih število McCarthyjevih nasprotnikov povečalo za 6% in da znaša zdaj 51%. V istem obdobju se je število njegovih pristašev zvečalo za 2% in znaša zdaj 36%. Pri zadnji anketi je pomembno to, da se je znatno zmanjšalo število tistih, ki so »brez mnenja«. Pred dvema mesecema je 21% anketirancev odgovorilo, da nima mnenja o tej stvari.

V letošnjem januarju se je za McCarthyja izreklo 50% anketiranih, proti njemu pa samo 29 odstotkov.

Zadeva senatorja McCarthyja je zdaj pred posebnim komitejem ameriškega senata, ki mora proučiti 46 obtožb proti McCarthyju, ki se nanašajo na McCar-

thyjeve finančne afere. Nanašajo se na zlorabo uradnega položaja, na žaljive, izrečene proti uglednim predstavnikom ZDA itd. Posebni komite bo te dni začel preiskavo, zatem pa bo predložil senatu svoje poročilo in priporočila. Sodijo, da bo komite s svojimi priporočili »okrnil McCarthyjevo avtoriteto«.

Priprave za reforme tudi v Maroku

Pariz, 23. avg. (Tanjug). Francoski generalni rezident v Maroku Lacoste je prispel v Pariz in dojavljajo tukajšnji krogi njegov prihod v zvezi z načrtom za reforme v Maroku. Lacoste je vladni poročal o najnovejšem razpletu položaja v Maroku, tako da bo Mendès-France lahko zavzel ustrezno stališče tudi v parlamentarni debati o vladni politiki v Severni Afriki. Parlament bo začel o tem razpravljati že pojutrišnjem, v Parizu zatrujejo, da je najbolj pereče vprašanje dinastije v Maroku. Vsekakor bo skušal Mendès-France najti pot do definitivne ureditve odnosov z Maročani in ohranitve Maroka v okviru Francoske unije.

POLOŽAJ V BRAZILIJ NEJASEN

ULTIMAT PREDSEDNIKU VARGASU

Letalski generali groze z vojaškim uporom

Rio de Janeiro, 23. avgusta. — Skupina generalov letalskih enot Brazilije je zahtevala od predsednika Vargasu, naj takoj odstopi, grozeč mu z vojaškim uporom. Predsednik Vargas je izjavil načelniku generalštaba, ki mu je izročil poslanico teh generalov, da »odklanja ultimati in da bo opravljaj svoje ustavne dolžnosti do konca«.

Položaj v Braziliji, ki se je tako naglo spremenil po objavi tega zahtev, je še vedno nejasen.

Vladne enote so zasedle davi glavno telefonsko centralo in ra-

dijsko postajo, medtem ko so močne sile postavile okrog palače predsednika »republike«. V vojski so ukinili vse dopuste, enote pa poslali v vojašnice in so zdaj v pripravnem stanju, da bi se postavile po robu sleherni protivladni akciji.

Sodijo, da je sedanja kriza izbruhnila že pred 19 dnevi, ko je nek letalski major bil ubit med napadom na znanega brazilskega novinarja Carlosa Lacerdo. Trdijo, da so v atentatu na Lacerda, ki je bil ob tej priložnosti hudo ranjen, vmešani tudi nekateri pripadniki predsedniške osebne straže.

Z=A=D=N=J=E=V=E=S=T=

PO NEUSPELI KONFERENCI

BRUSELJSKA ALTERNATIVA

za EOS ali za nemško suverenost brez nje še ta teden v francoskem parlamentu

Pariz, 23. avgusta. (Associated Press). Mendès-France se je z letalom vrnil iz Londona v Francijo. Ustavil se je v Cannesu in se je z odnotnega letališča odpravil v Bangolles de Loraín, kjer preživlja predsednik republike svoj letni odmor. Predsednik ga je sprejel nocoj, tako da se bo Mendès-France jutri vrnil v Pariz, kjer je že napovedana seja vlade, na kateri je treba zavzeti definitivno stališče v zvezi z bruseljsko konferenco za parlamen-

tarno debato o njej, ki bo še ta teden.

Nekateri politični krogi hudo kritizirajo Mendès-Francea. Tako je Maurice Schuman izjavil, da se je sprico sedanje neodgovorne politike položaj še bolj zapletel. Francoski parlament ga mora razčistiti, ali pa bo Francija ostala izolirana in bo Nemčija dosegla suverenost in oborožitev brez nje.

Neprižadeti krogi pa opozarjajo, da sta se Churchill in Eisen-

hower v Washingtonu dogovorila, da bodo ZDA in Velika Britanija priznala nemško suverenost v primeru, da EOS v najkrajšem času ne bo realizirana, da pa to še ne bo pomenilo privolitve v nemško oborožitev. O tej se bodo Američani in Angleži vsekakor prej sporazumeli še s Francijo.

V Bonnu bodo počakali

Bonn, 23. avg. (AFP). Zunanjepolitični odbor zahodnonemškega parlamenta je imel danes popoldne sejo, na kateri je Adenauer poročal o bruseljski konferenci. Socialnodemokratski poslanci v odboru niso zavzeli nikakega stališča, ker o stvari še niso razpravljali v glavnem odboru stranke. V splošnem pravljaduje vtis, da se bo nemška vlada odločila za nadaljno politiko v zvezi z zahodnoevropsko obrambo šele po debati v francoskem parlamentu o rezultatih bruseljske konference.

Po seji odbora se je kancelar Adenauer sestel z ameriškim visokim komisarjem Connantom. Tudi ta razgovor se je nanašal na bruseljsko konferenco, njene rezultate in posledice.

Zvečer je Adenauer odpotoval v Buehrleueh v Črnem lesu, kjer bo nadaljeval dopust, ki ga je zaradi bruseljske konference prekinil.

V političnih krogih nocoj naglašajo, da je usoda EOS sedaj v rokah francoskega parlamenta. Če pogodbe o skupnosti ne bo ratificiral, o EOS ne bo več govora.

PRED KONGRESOM BRITANSKIH TRADE-UNIONOV

Politika Trade Unionov

naletela na kritiko kovinarskih in ladjedelniških sindikatov

London, 23. avg. (Tanjug). Generalni svet britanskih Trade-Unionov je objavil poročilo o gospodarskem položaju v Veliki Britaniji, ki ga je predložil kongresu zveze. Ta bo prihodnji mesec v Brightonu.

V poročilu pravi, da utegne splošna vladna politika liberalizacije izzvati lažni optimizem, kakor da je dežela izven nevarnosti, hkrati pa se izreka tudi proti splošnemu mišljenju, da življenjski standard v Angliji narašča. Pri tem opozarja na pomenjevanje raznih vrst blaga za široko potrošnjo, ki naj bi odtehtalo podražitev živil. Gospodarski položaj je nestanovitven. Živila in surovine za prehrano je treba uvažati. Bogati sloji pa si kljub temu skušajo v še večji

meri izboljšati svoj položaj. Delovni ljudje slej ko prej ne morejo izkoristiti zboljšav, ki so jih sami ustvarili. Generalni svet pa v svojem poročilu tudi zatrjuje, da je relativna stabilnost plač omogočila relativno ustaljenost cen.

Že po prvih vtisih, ki ga je napravilo poročilo v angleški javnosti, kaže, da bodo posamezne sindikalne zveze na kongresu močno kritizirale vodstvo Trade-Unionov. Posebno velja to za kovinarske in ladjedelniške zveze, ki terjajo nacionalizacijo letalske industrije, industrije orodnih strojev, ter težke elektriške opreme, motornih in železniških vozil ter rudniških naprav, v katerih je nacionalizacija tudi v zvezi z novo ureditvijo plač.

TURISTIČNA SEZONA

Začetek je bil slab kakšen bo pa konec?

Med tujimi turisti na Bledu so na prvem mestu Holandci

Ce lahko rečemo za preteklo leto, da pomeni začetek živahnega tujkega prometa zlasti z zahodnoevropskimi državami, potem velja za letošnjo turistično sezono, da je bila z njo dosežena, če že ne celo presežena predvojna raven tujih obiskov. Zlasti je opaziti, da se je nasproti preteklemu letu obisk Holandcev, ki so sploh na prvem mestu med tujimi turisti na Bledu, v gornji Savski dolini in Slovenski Istri, kar potrjuje. Zanimanje Holandcev za naše alpske lepote je zelo naraslo, saj je lani redno prirejal skupinske izlete na Bled en sam holandski potovalni urad (TCH), medtem ko se mu je letos z rednimi tedenskimi obiski preko vse sezone pridružil še en ugleden biro in sicer NRD. Njegova posebnost je ta, da organizira obisk manjših skupin, ki se med drugim ogrevajo tudi za peš izlete v Julijske Alpe. Tako je samo letos do konca junija bilo osem skupin, ki so obiskale Julijce iz izhodiščne točke na Vršču, od koder so krenile preko Prisanka, Kriških podov na Triglav in k Sedmerim jezerom, nato pa še sestopile v Bohinju. Isto pot so ubrali tudi gostje angleških potovalnih birojev Rambler's in Way Farers, ki so med tujimi blejskimi in bohinjskimi gosti na drugem mestu, pred Nemci, ki najčeseje potujejo z birojem »Europa« in ki so pomnožili svoje obiske v slovenskem alpskem svetu zlasti sredi letošnje sezone.

S prirejanjem izletov v Julijske Alpe je mnogo pridobil Bohinj, čeprav ga omenjene skupine obiskujejo le na prehodu. Vendar ni pretirana trditve, da je Bohinj za Bled postal drugi tujski center na Gorenjskem. Vse češče prihajajo tjakaj tudi gostje potovalne organizacije Danske Staatsbaner, ki se odtod napotijo preko Vrščice naprej na morje. Kot dokaz, da je kombinacija avtomobilskih in peš izletov v Julijske Alpe uspešna, naj navedemo porast gostov, ki sestavljajo te skupine. Prva letošnja skupina je n. pr. štela 14 oseb, druga 22, tretja pa že 36. Tudi angleški biro Ingham iz Londona si izbira Bohinj za svoj nekajdnevni oddih. V zvezi s tem pa je treba pripomniti, da bi Bohinj še pridobil na priljubljenosti, če bi se tamkaj močneje uveljavil športni ribolov kot privlačna turistična posebnost.

TUDI GORNJA SAVSKA DOLINA PRIVABLJA ČEDALJE VEČ TUJCEV

Zanimivo je, da so si tuji gostje Bled, Bohinj in Kranjsko goro nekako razdelili med seboj na svoje priljubljene turistične sfere; med tem ko Holandci dajejo prednost Bledu in Bohinju, se Kranjska gora, Podkoren in Planica čedalje bolj uveljavljajo kot priljubljeno letovišče za Belgijce, Francoze in Angleže. Obisk letih je letos nekajkrat narasel, zlasti Francozov in Angležev. V prihodnje bo treba Kranjsko goro še bolj uveljavljati v svetu kot edinstveno izhodiščno točko za pot po naši nedvomno najlepši alpski cesti preko Vrščice in Trenta in od tod na morje.

V gornji Savski dolini se je letos občutno povečal tranzitni promet, saj avstrijska turistična podjetja tudi po večkrat na teden prirejajo semkaj eno in dvodnevne izlete. Veliko je k povečanju inozemskega prometa pripomogla uvedba rednih avtobusnih zvez med Beljankom in Bledom čez Korenski prelaz ter med Celovcem in Bledom preko Ljubelja. To dejstvo nedvomno pobuja mnenje, češ da naše alpske lepote za Korosce in Avstrije sploh niso privlačne. Treba je videti samo ob nedeljah ogromen promet, ki se razvija preko omenjenih prelazov,

saj poleg rednih avtobusov pripelje v gornjo Savsko dolino tudi pet in šest nenajavljenih avtobusov na redni liniji. Obisk gostov iz Avstrije pa bi se vsekakor še povečal, če bi se dale tem gostom olajšave v obliki posebnih obdobnih dovolilnic, ki bi občutno skrajšale postopek, ki ga je treba vzemati za izstavitve vizumov. Tako bi bilo moč ustreči Koroskemu potovalnemu biroju, ki želi v prihodnjem letu čim več potovanj iz Celovca oziroma Beljaka preko treh

gorskih prelazov: čez Trbiž na Predelj in v Bovec, od tod ob Soči do Trente, nato preko Vrščice v Kranjsko goro in preko Korena nazaj na Korosko. Takšni izleti bi bili za koroske turiste nedvomno velika privlačnost, saj bi v enem samem dnevu prepotovali tri gorska sedla.

Tako vidimo, da se je letošnja turistična sezona vendarle razvilela, čeprav je bil njen začetek zaradi slabega vremena precej klaveren. Upajmo, da bodo tudi zadnji dnevi sezone lepi.

N. Z.

Iz zgornje Soške doline: pogled na Jalovec

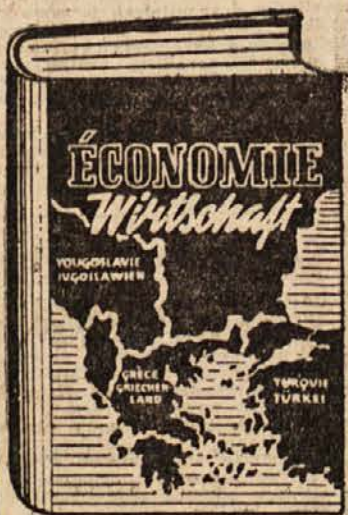
Slovenci med najboljšimi na letošnjem velesejmu v Skoplju

Na letošnjem IV. velesejmu v Skoplju, je razstavilo 32 industrijskih podjetij iz Slovenije. Ne gre pa samo za število. Izdelki slovenskih industrijskih podjetij so napravili najboljši vtis na obiskovalce velesejma, zanje pa so se zanimali tudi gospodarski strokovnjaki iz Grčije, Turčije in drugih dežel Bližnjega vzhoda.

Mariborska livarna je letos prvič razstavila na velesejmu v Skoplju, pa so bili njeni predstavniki izredno zadovoljni z uspehom. Ko bi imela ta tovarna na zalogi več izdelkov, bi bil njen uspeh še večji. Tudi tovarna okovja Bistrica-Limbuš je lahko z uspehom na velesejmu v Skoplju zadovoljna, čeprav so imela večji promet tekstilna, kemijska in živilska industrija. Ta tovarna je že četrty dan prodala za dobrih 8 milijonov din izdelkov. Mnogo večji uspeh pa je dosegla tovarna emaljirane posode iz Celja. Povpraševanje po njenih izdelkih je bilo izredno veliko in njen razstaveni prostor nikoli ni bil prazen. Tovarna žitnih izdelkov iz Celja, »Izolirka« iz Ljubljane, tovarna koles »Rog« v Ljubljani, tovarna konstrukcij »Metalna« iz Maribora in Ljubljanski »Commerce« so razstavili v pritičju velikega paveljona takoj ri vzhodu na velesejmu. Njihove izdelke si je ogledalo nad 30.000 obiskovalcev velesejma. Tovarna koles »Rog« ni mogla zado-

stiti vsem zahtevam, toliko je dobivala naročil. Po vojni namreč tudi v Makedoniji število kolesarjev hitro narašča.

JUGOSLOVANSKO-GRŠKO-TURŠKI
GOSPODARSKI
ALMANAH
V FRANCOŠČINI
IN NEMŠČINI

BO IZŠEL

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

ZALOŽNIŠKO PODJETJE

»Bratstvo - Jedinstvo«

NOVI SAD

TELEFON 26-33

POŠTNI PREDAL 128

Pomagajmo jim preko prvih težav v življenju!

V Ljubljani urejajo centralni prehodni dom za zapuščene otroke, ki so potrebni posebno skrbne vzgoje

Sedaj, konec avgusta, bi moral biti po prvotnih načrtih do kraja urejen Prehodni dom na Kodeljevem v Ljubljani, namenjen mladini oziroma otrokom, ki so zaradi neurejenih domačih razmer, neugodnega okolja, nepravilne vzgoje ali kakih drugih vzrokov, zašli na nepravna pota. Ker pa se je nekoliko zavlekla določitev primerne zgradbe in nato potrditev gradbenih načrtov za preureditev gradu na Kodeljevem, bo dom, kot je videti sedaj, urejen nekako do 1. oktobra.

Nikakor ne moremo reči, da bi problem moralno ali kakorkoli že ogrožene mladine zavzemal pri nas velik obseg, so pa vendar primeri, ko je nujno, da se za otroke pozanimamo družba, poskrbi za njegovo vzgojo, saj je poleg staršev skupnost prav tako odgovorna, da mlad človek odrasla v zdravih razmerah in se razvije v koristnega člana družbe. Prav za primere, ko družina tega otroku ne more zagotoviti, je potreben dom, kakršnega »snuje socialno skrbstvo sedaj v Sloveniji, kajti kljub številnim vzgojnim domovom, ki jih imamo, ne moremo reči, da smo za ogrožene otroke storili prav vse, kar je treba storiti.

V domu na Kodeljevem bo urejen internat in interna šola, kjer bo lahko bivalo 40 do 45 otrok. Tu pa se bodo zadržali le začasno, morda dva, tri mesece, kolikor bo pač potrebno, da bodo psiholog, psihater, vzgojitelj, socialni delavci in tudi otroški zdravnik ugotovili, kaj in kako je z otrokom, ki je zdrsnil s prave poti, se znašel na ulici, morda zagrešil manjše kriminalno dejanje in kako bi mu bilo treba pomagati. Natančno bodo proučili vzroke in okolje, ki so jih v letih, ko otrok prav gotovo še ne odgovarja za svoja dejanja, nagnili k temu, da je potrebna zanje posebna skrb. Ustanovitelji doma so že poskrbeli, da bo tu nameščen res najboljši kader, ki bo kos tem nalogam, ki se bo znal otroku približati in po gotovi dobi določiti, kje naj se nadalje vzgaja. Včasih bo morda zadostoval pravilen nasvet družini, kako naj z otrokom postopa. V težjih primerih, ko je morda družina v neurejenih razmerah, ki so slabo vplivale na otroka ter je nujno, da se ga da za nekaj časa v drugo okolje, pa bodo v domu odločili, da naj biva ali pri rejnikih ali pa določen čas v kakšnem vzgojnem

domu. Prehodni dom bo namreč tesno sodeloval z republiškim rejniškim centrom, ki bo v sklopu z okrajnimi skušal pridobiti kar največ dobrih, pravilno razgledanih družin, ki bi bile pripravljene sprejeti in vzgajati zapuščene in neoskrbljene otroke. Hkrati pa bo ta dom povezoval tudi ostale vzgojne domove, jim pomagal z nasveti pri vzgoji otrok, ki jih bo pošiljal k njim, organiziral razne seminarje za vzgojiteljski kader ter tako pomagal, da bi s skupnim prizadevanjem domove kar najbolje uredili, da bi bili res v stanju otroku kar najbolj pomagati. Verjetno dejstvo, da imamo v Sloveniji to področje deljeno med prosveto in socialno skrbstvo — prehodni dom bo upravljalo skrbstvo kot upravlja tudi nekaj drugih domov, večino ostalih specializiranih vzgojnih domov pa upravlja Prosveta — ne bo predstavljal kakšne ovire, potrebno pa bo kar najtesnejše, tovariško sodelovanje.

Naloge, ki smo jih tu našli in ki še zdaleč niso vse, ki jih bo prevzel na svoja ramena Prehodni dom, dovolj jasno opravičujejo nujnost takega centra v Sloveniji, hkrati pa nas silijo k naglici, da ga čimprej uredimo in odpremo gostoljubna vrata raznim otrokom brez gnezda ter jim dobrohotno pomagamo preko prvih težav v življenju, da bo njih bodoče življenje lažje. Na dom se bodo obračale šole, ki se ne morejo tako podrobno baviti z otroci, ki jim je potrebna posebna skrb, sprejemali pa bodo gojence tudi na priporočila skrbniških organov in Notranje uprave, kadar bo šlo za delikte pri prav mladih mladoletnikih.

POMOČ, KI JE PRAVOCASNA, JE NAVADNO NAJUSPEŠNEJŠA

Ker pa so skrbniški organi že doslej ugotovili, da bi se v prav mnogih primerih dalo izogniti temu, da bi moral otrok v vzgojni dom, če bi se pravčasno poskrbelo za otroke in svetovalo družini pri njegovi vzgoji, bi bilo prav, če bi hkrati s tem centralni Prehodni dom v Ljubljani organizirali po vseh večjih industrijskih središčih tudi nekatere vzgojne posvetovalnice, ki bi pravčasno in ne šele potem, ko je že mnogokaj zamujenega, pomagale skrbeti za težko vzgojljive ali samim sebi prepuščene otroke.

Se vedno pa ostaja nereseno eno vprašanje. Čestokrat zaidejo otroci na slaba pota, v kriminal, dekleta pa v prostitucijo, če so duševno neuravnovošeni, zaostali, čestokrat pravi psihopati, ki jim je bolj kot pomoč vzgojitelja potrebna pomoč zdravnika. Doslej so take mentalno defektne otroke porazmestili po raznih domovih, namenjenih zdravim otrokom, kar je povsem nepravilno in nujno bi bilo misliti, da se čimprej uredi zanje poseben dom. Na republiškem Svetu za zdravstvo in socialno skrbstvo so sicer že dali predlog, da bi dobili potreben denar za investicije v to svrhu, vendar pa bo predlog čakati na dograditev novogradnje in njihova zamisel, da bi provizorično uredili dom za te otroke, je povsem na mestu ter bi bila potrebna tu vsa pomoč, da stvar čimprej izvedejo.

Za zdaj o novem Prehodnem domu samo toliko, upajmo pa, da bomo že čez dobrih mesec lahko kaj več napisali.

N. Z.

M. N.

Kdaj bo »razvozlan«

Ljubljanski železniški voz?!

Po dolgotrajnem študiju so iz mnogih variant izluščili štiri, ki jih bodo še podrobneje obdelali

O tem, kako bi uredili ljubljansko železniško vozlišče, da ne bi bilo več v napoto razvoju mesta proti severu in severovzhodu, je bilo že precej razprav med strokovnjaki in v časopisju. Kakor je znano, se je v nekaj letih glede ureditve ljubljanskega vozlišča izoblikovalo nekaj variant, ki jih proučuje posebna komisija pod predsedstvom inž. Tepine. To komisijo je sestavil Mestni ljudski odbor in so v njej mestni in železniški strokovnjaki za promet, ki posredujejo svoje izsledke

projektivnemu biroju pri Direkciji železnic v Ljubljani.

Rezultat dolgotrajnega študija je bil, da so od mnogoterih variant o ureditvi ljubljanskega prometnega vozla izluščili štiri in te bodo še podrobneje obdelali. Med temi je varianta, ki zagovarja poglobitev železniške postaje na sedanjem mestu, nadalje načrt, ki se ogreva za predor pod Rožnikom, osnutek projekta o premaknitvi železniškega kolodvora proti severu (za artilerijsko vojašnico) in končno še varianta, ki predpostavlja potrebo po delnem dvigu postaje na sedanjem mestu s predorom pod Rožnikom. Vse variante, ki zahtevajo postavitev čelnega kolodvora, je komisija zavrnila.

Trenutno se projektivni biro pri železniški direkciji v Ljubljani ukvarja z načrtom, po katerem bodo uvedli južno obvozno progo z odcepom pri Zalogu, ki bo v nadaljevanju tekla na robu barja, se pri Golovcu, za Gradom razvila in priključila na obstoječo progo pri Dolgem mostu na Viču. V prvi fazi bodo po tem projektu uredili tehnične naprave na ranžirnem kolodvoru, v kurilnici, osebnem kolodvoru in na lokotovorni postaji, ki naj bi jo zgradili nekje za kemično tovarno. V ta namen so nekatera ljubljanska podjetja kot n. pr. »Izolirka« že prilagodila svoja skladišča oziroma tehnična poslopja predvideni razporeditvi železniških objektov in naprav.

V projektivnem biroju tudi predvidevajo, da bodo prihodnje leto predstavili proste razkladalne tirne na Vilharjevo cesto in zgradili čelni kolodvor za potnike iz Dolenjske in Stajerske na nekdanjih tirih ob bivši carinarnici.

N. Z.

Nov način zatiranja drevesnih škodljivcev

Sadni škodljivci povzročijo vsako leto milijarde dinarjev škode. Samo ameriški kapar povzroča našemu sadjarstvu neprecenljivo škodo. Kljub škropljenju se zadnja leta nevdržno širi in nekateri predlagajo, da bi bilo najbolje, če bi vsa okužena drevesa posekali. Strokovnjaki pa računajo, da je samo v Sloveniji okuženih okoli 700.000 dreves in če bi jih posekali, bi pomnil to silen udarec našemu sadjarstvu.

Ing. Petriček, član hmeljarskega instituta v Zalcu, pa je začel misliti na poseben način zatiranja sadnih škodljivcev. Doslej so drevje samo škropili in ko je strup prenehal učinkovati, so drevo škodljivci ponovno napadli. Tovariš Petriček pa je začel razmišljati, če morda ne bi bil mogoče drevesu vcepiti strup, tako da bi poginili vsi insekti, ki bi srkali drevesni sok. V okolici Zalca si je zbral nekaj dreves. Na debelih je ostrgal skorjo, ostrgano mesto pa obložil s posebno vrsto strupa in ga ovil z lepilnim trakom in juto. Drevesni sok je kmalu začel vsrkavati strup in ga raznašati tudi v najmanjše veje in vejice. Že po nekaj tednih na po-

izkusnih drevesih ni bilo več drevesnih škodljivcev. Tovariš ing. Petriček zdaj proučuje, kako dolgo učinkuje tak strup. S poizkusi bo ugotovil, koliko časa pred dozori-

vijo sadja bi bilo treba opremiti drevo s strupeno montažo, da sadju ne bi bilo škodljivo. Poizkusi so vsekakor zelo zanimivi in če bodo uspešni, o bomo pomenili temeljit pre-brat v boju proti drevesnim škodljivcem.

G. G.

Nad 10.000 obiskovalcev na razstavi radioamaterjev Jugoslavije

Ljubljana, 23. avgusta

V dvorani Doma sindikatov v Ljubljani je bila včeraj zaključena razstava radioamaterjev Jugoslavije, ki si jo je ogledalo nad 10.000 obiskovalcev. Delo radioamaterjev naše dežele so si ogledali mnogi predstavniki oblasti ter množičnih organizacij in tudi precej inozemcev.

Obiskovalci so z velikim zanimanjem opazovali praktična učila radioamaterske stroke, zlasti pa razstavljene radiosprejemnike in oddajnike. Velika novost za marsikaterega obiskovalca so bili tudi izdelki naših radioamaterjev za uvedbo televizije pri nas.

K. M.

Železniški postaji na Jesenicah in v Mariboru bosta dograjeni prihodnje leto

Nova kolodvora na Jesenicah in v Mariboru sta nedvomno najpomembnejši novogradnji na slovenskih železnicah. Obe postaji sta mednarodnega pomena, saj se tod razvija ves tranzitni promet z Avstrijo in drugimi evropskimi deželami. Mariborska postaja bo nedvomno ena najlepših in najdražjih v Sloveniji, saj je do zdaj veljala 210 milijonov din in bo za dograditev in opremo s telefonsko centralo ter varnostnimi napravami potrebnih še nad 200 milijonov din. Zdjaj so na obeh postajah že na delu obrtniki, ki oblagajo z marmorom fasade in izraščajo tudi notranje obloge v halah. Letos bodo v Mariboru obložili vse prednje pročelje postaje, gotovi bodo mizarški izdelki in končane instalacije. Tako računajo, da bo severni del kolodvora konec leta že služil prometu. Dogotovili pa so že obojni peron, ki ga bodo sredi prihodnjega me-

seca še prekrili s cinkano pločevino.

Obe omenjeni postaji grade večidel iz republiških investicijskih sredstev, saj je izvršni svet za gradnjo mariborske postaje v prihodnjem letu nametil še 80 milijonov, za jeseniško postajo 100 milijonov in za ureditev celjskega vozlišča nadaljnjih 100 milijonov din.

Po vzoru sodobnih inozemskih kolodvorov bodo tudi postaji na Jesenicah in v Mariboru opremiti z modernimi telefonskimi centralami in varnostnimi napravami. Z električnimi bloki bodo postavljali signale in kretnece centralno iz prometnih pisarn. Te naprave že izdelujejo oziroma pripravljajo zanje načrte v kranjski »Iskrri. Pri projektih sodelujejo tudi železniški strokovnjaki, ki bodo skupaj z inženirji iz »Iskrre« prilagodili sisteme električnih blokov potrebam žil. železnic.

N. Z.

ŠPANJA SE SPREMINJA V KRAS

Gozdovi pokrivajo samo še severna in severozahodna področja

Kaj se zgodi, če ljudje ne pazijo na gozdove, če jih preveč izsekavajo, vidimo nazorno v Španiji, ki se spreminja v kras. Dobra polovica njene zemlje ni več obdelana, ker je ne kaže obdelovati. Španija čedalje bolj dobiva lice puščave. Rodovitni in za obdelovanje primerni so samo še obalni pas in doline rek.

Pred nekaj sto leti je bil Pirenejski polotok še najbolj cvetoče področje Evrope. Silkovite doline rek so bile poraščene z bujnim gozdom, ki so pokrivali tudi gorske planote. Zato je imela Španija mnogo padavin in mlo podnebje, zato je tudi lahko zgradila močno mornarico. Nekateri trdijo, da je preživljala Iberijski polotok v najsrečnejših časih dobrih 70 milijonov ljudi, skoraj trikrat toliko kakor zdaj.

Nesreča Španije se je začela z bitko za gozdove. Sedanja njena gozdovi so razdeljeni zelo nenakomerno. Cele pokrajine so ostale brez njih. Gozdovi pokrivajo samo še severna in severozahodna področja, drugod pa so široke goščave. Lepih, bujnih gozdov je ostalo zelo malo. Nekoč rodovitna zemlja se je spreminila v kraška tla. Španija ima čedalje več sušnih let in čedalje

slabše letine. V španskih umetnih jezerih je bilo običajno kakih 6 milijard kubikov vode,

Sele zadnja leta je španska vlada storila obsežne ukrepe, da bi golčave pogozdili. Vsako leto da za pogozdovanje 10 milijonov pezet. Prva leta nameravajo pogozditi 50.000 ha s hitro rastočimi vrstami dreves. Pozneje bodo pogozdili v kotlini Ebro 380.000

Prvi nebotičnik v Madridu, imenovan »Dom tiska«, v katerem imajo svoje prostore številna uredništva španskih listov

zda pa je je komaj še dve milijardi. Zato so morali potrošnje električne energije znatno omejiti. V mnogih krajih primanjkuje tudi pitne vode.

Posledica brezglave sečnje gozdov je močno spremenjeno podnebje. Španija ima čedalje več sušnih let, izredno vročih poletij, ledeno mrzlih zim in nallivov brez vsakega vrstnega reda. Narava se ljudem bridko maščuje, ker so uničili gozdove. V zadnjih 80 letih so v Španiji po previdni cenitvi posekali milijon hektarjev pinijevih, 1,5 milijona hektarjev hrastovih in več tisoč hektarjev bukovih gozdov. In teh golčav niso pogozdili.

hektarov, ob Guadalquiviru 200 tisoč, ob reki Juar 138.000, v kotlini Duero 124.000, ob reki Segura 123.000, ob reki Tajo 110.000, ob reki Guadiani 108.000, v Južni Španiji 61.000, na področju vzhodnih Pirenejev 24.000 in ob reki Mino 26.000 hektarov.

Pri tem pa bodo zadevali na velike naravne ovire. Trajalo bo približno sto let, da bodo sedanje golčave v Španiji pokrili gozdovi. Pa še to se ne bo zgodilo, če nasledniki sedanje španske vlade ne bodo z enako verno in odločnostjo uveljavljali ukrepov na področju pogozdovanja. Dotlej pa bo morala Španija upoštevati mnogo lesa iz drugih dežel.

„KRALJ MAGOV“ in njegove presenetljive zvijače

Linga Singh je zapustil dnevnik o svojih skrivnostih

V Londonu je umrl tik pred koncem druge svetovne vojne najznamenitejši mag sveta, Indijec Linga Singh. Njegove čarovniške vrlovlje so vzbudile pozornost povsod, kjer je nastopal. Se ko je živ, so si tisoči njegovih poklicnih tovarišev prizadevali pojasniti skrivnosti njegovih edinstvenih zvijač. Singh pa je dosledno molčal in strogo pazil, da nihče ni prišel do njegovih pripomočkov. Tudi po njegovi smrti njegove skrivnosti niso mogli pojasniti, ker so vse njegovo orodje pod nadzorstvom njegovega notarja sežgali. Zda pa poroča neki londonski žongler, da je našel njegov dnevnik.

Nihče doslej še ni mogel pojasniti nobene Linghove zvijače. Celih 28 let je nastopal ta mag na največjih odrih sveta, ne da bi mogel kdo tekmovati z njim. Pred njim so plesali po zraku polni kozarci in z ostrim mečem je nekemu dekletu odsekal glavo, v naslednjem trenutku pa je bila »obglavljena« spet zdrava in nasmejana med osuplimi gledalci. Ena njegovih presenetljivejših zvijač je bila, da je vprico gledalcev izginil deček, ki je plezal na visoko bambusovo palico. Počil je strel in ko se je oblaček dima razkasil, dečka ni več bilo. Namesto njega pa se je ovijala okrog bambusove palice velika kača. Počil je drugi strel in deček je spet sedel na svojem mestu in si ovijal kačo okrog telesa. Ljudje so opazovali maga in njegove kretnje z daljnogledi in jih fotografirali, toda vselej je bilo zaman, njegove skrivnosti niso mogli pojasniti.

Linga Singh je kmalu postal »kralj magov«. Najbolj so bili gledalci razburjeni, ko je vrgel pred leoparda plahega dečka. Ljudje so videli, kako je divja zver planila na svojo žrtev. Slišali so dečkove krike v smrtnem strahu in pokanje zdrobljenih kosti. Kri je tekla iz kletke na oder. Že so hoteli od groze onemeli gledalci navaliti na maga, misleč da je morilec, ko je nastal nepričakovan preokret. Znova so se odprla vrata kletke in vtem ko si je leopard že zmeraj zadovoljno oblizoval gobec, je prišel »umorjeni« deček nasmejan in nepoškodovan iz kletke.

Po magovi smrti so mislili, da je vzel svoje skrivnosti v grob. Vse, kar je zapustil, so spravili v 25 težkih zabojev in sežgali. Senzacija željni petični ljudje so ponujali milijone za nekaj magovih pripomočkov, toda njegov notar je moral vse ponudbe odkloniti, ker ga je vezal zakon. Zda pa prihaja iz vrst artistov vest, da so našli magov dnevnik z natančnimi beležkami in opisi njegovih zvijač. Baje mu ga je ukradla neka partnerica, ko je še živ. Zda upajo, da bodo naposled pojasnili skrivnosti največjega maga sveta. Če se bo to posrečilo, bodo lahko ljubitelji cirkuških zvijač in privlačnosti kmalu občudovali novega »kralja magije«.

O mejah v vesoljstvu so začeli govoriti

Kakšna mora biti obleka človeka, ki bi se dvignil v medplanetarni prostor

O petem mednarodnem astronavičnem kongresu v Innsbrucku smo že poročali. Udeleženci so poslušali več zanimivih referatov, med njimi tudi referat argentinskega pravika dr. Alda Cocca, ki je obravnaval zanimivo vprašanje, ali je vesoljstvo zunaj našega ozračja nekakšna

splošna lastnina, kjer ni nobene državne oblasti, ali pa je treba tudi v njem potegniti meje. Argentinski pravnik je opozoril na to, da se ukvarja s pravno stranjo bodočega poleta v vesoljstvo že več uglednih evropskih in ameriških strokovnjakov za mednarodno in državno pravo.

S konvencijami, sklenjenimi v Parizu in Chicagu, je vprašanje državne oblasti v ozračju mednarodno urejeno. Zda pa nastane vprašanje, kako visoko segajo te pravice državne suverenosti. Strokovnjaki za mednarodno pravo menijo, da je treba vse vesoljstvo nad ozračjem okrog naše zemlje priznati za nekakšno skupno lastnino. Vprašanje je samo, kako visoko je treba potegniti »modro mejo« med doseg v konvencijah ugotovljenim zračnim prostorom in vesoljstvom. Mnogi strokovnjaki menijo, da bi morala biti meja tam, kjer je konec vpliva zemeljske težnosti. So pa tudi juristi, ki bi radi potegnili mednarodnopravne meje tam, kjer naj bi viseli v prostoru bodoči sateliti Zemlje.

Veliko pozornost je vzbudil na mednarodnem astronavičnem kongresu prof. Hermann Oberth s svojim poročilom o obleki, ki bi jo potreboval človek za polet v vesoljstvo. Da se ne bi na sončni strani preveč segrela, na senčni pa ohladila od 100 do 200° pod ničlo, bi ne smela biti črna, marveč srebrnasta. Njen notranji pritisk bi moral znašati približno eno atmosfero. Celada bi morala imeti tri okna, da bi lahko človek dobro videl na vse strani. Na desni roki bi moral imeti ročavico, ki bi mu za silo omogočala gibanje, levica pa bi morala biti opremljena s kavljem za prijemanje. Ljudje, ki bi poleteli v vesoljstvo, bi se medsebojno sporazumevali po telefonskem kablu ali z radijskimi valovi. Na prednji strani obleke bi bilo več gumbov, na katere bi lahko človek pritiskal od zunaj in od znotraj. Za premikanje naprej bi imel raketo pištolo, na nogah pa bi imel pritrdjene magnete.

Dr. Hugo Eckener umrl

Njegovo ime je tesno povezano z graditvijo zrakoplovov v Friedrichshafenu

V Friedrichshafenu ob Bodenskem jezeru je umrl prejšnjo soboto izdelavec grota Zeppelina in dolgoletni poveljnik nemških zrakoplovov dr. Hugo Eckener, star 86 let. Rodil se je 10. avgusta 1868 v Flensburgu. Studiral je filozofijo in narodno gospodarstvo v Leipzigu. Odišil se je bil za delo na znanstvenem področju, pa je naključje hotelo, da se je seznanil z grofom Zeppelinom. Le-ta ga je pregovoril, da se je posvetil razvoju nemškega letalstva.

Dr. Eckenerjevo življenje je bilo bogato z uspehi, pa tudi z razočaranji. Z grofom Zeppelinom se je seznanil pri vodnem športu. Srečanje s »prismuknjeno grofom«, kakor so imenovali Zeppelina, je odločilo o njegovem nadaljnjem življenju. Od leta 1905 je posvetil vse svoje sposobnosti zračnemu prometu. Nad stokrat se je dvignil z zrakoplovom v zračne višave. Postal je strokovnjak za zračne katastrofe. Med prvo svetovno vojno je vzgajal poveljnike vojaških zrakoplovov.

Ko je postal naposled predstojnik Zeppelinove ustanove, je videl iz zračnih višav Arktiko, Azijo in Južno Ameriko, skratka vso zemljo. Ves svet je govoril o njem, ko je z zrakoplovom »Z R III«, ki ga je morala Nemčija izročiti na račun vojnih reparacij Ameriki, preletel Atlantski ocean. Dr. Eckener je hotel z zrakoplovi vzpostaviti svetovni zračni promet. Njegove načrte pa je prekinjala nova vojna. Sam je ves potrt izjavil: »Časi letanja z zrakoplovi so minili.«

Ime dr. Eckenerja je tesno povezano z graditvijo zrakoplovov v Friedrichshafenu in njihovimi uspehi v drugem in tretjem desetletju našega stoletja. Prvi polet z zrakoplovom »Grof Zeppelin« čez Atlantik v Lakehurst, polet okrog sveta leta 1929 in polet nad arktične kraje leta 1931 so vzbudili po vsem svetu veliko pozornost in občudovanje. Ko pa se je 5. maja 1937 zrakoplov »Hindenburg« v Lakehurstu razpočil, so Nemci nehali graditi zrakoplove, ker so spoznali, da so predragi in premalo zanesljivi. Lani je bil dr. Eckener odlikovan z velikim križcem Reda za zasluge Zahodne Nemčije. Da se ni Ame-

rika ob katastrofi zrakoplova »Hindenburga« odločno uprla, ko je šlo za dobavo helija Nemčiji, bi bil Eckener še imel nekaj upanja. Po tej tragediji pa so Nemci

Dr. Hugo Eckener

zrakoplove izločili iz prometa. Naposled so ustavili tudi delo v tovarnah v Friedrichshafenu. Ko je Eckener sedel v svoji improvizirani pisarni, je spoznal, da svet reaktivnih letal z zrakoplovi ne ve kaj početi. Leta 1947 je dal svoje izkušnje na razpolago Američanom. V domovini, celo v novo zgrajenih tovarnah v Friedrichshafenu za starega vele mojstra letanja z zrakoplovi ni bilo več mesta. Tudi odlikovanje ni moglo ublažiti njegove zagrenjenosti in razočaranja.

Tihtapstvo diamantov

Newyorške carinske oblasti so aretirale štiri nemške in belgijske izseljence, ki so skušali vtihtapiti v ZDA 2000 karatov diamantov v vrednosti 200.000 dolarjev. Zboj z diamanti so prepeljali z letalom iz Friedberga pri Frankfurtu ob Meni v New York. Deklaracija se je glasila na stekleno posodo v vrednosti 5 dolarjev, v tem ko znašarina na demante 20.000 dolarjev. Demanti so bili skriti v 22 celofanskih vrečkah v volih deskah. Carinski organi so jih našli, ko so obevali zaboj z rentgenskim aparatom.

VEČNI POTNIK

Sergej Levicki, nezaželeni večni potnik francoske ladje »Bretagne«, mož brez državljanstva, je končno našel v komisarju za begunce Združenih narodov G. van Heuvenu Goedhartu človeka, ki se hoče zavzeti zanj. Begunska organizacija si prizadeva najti Levickemu novo domovino. Njegovi dokumenti niso v redu in zato se v nobenem pristanišču ne sme izkrcati. Mnoge vlade so izdale proti njemu posebne ukrepe in tako se je 25 let stari neprosto voljni mornar nedavno že petnajstič peljal čez Atlantski ocean.

Vkrcač se je avgusta 1953 v Genovi na francosko ladjo »Bretagne«.

Berite in naročajte

»Ljudsko pravico-Borbo«

SPOROČA

da je prispela nova pošiljka avtomobilskih gum znamke ALLIANCA-IZRAEL

Cene so naslednje:

PLAŠČI

590 X 15	6 ply	din	23.283.—
670 X 15	6 ply	din	27.160.—
550 X 16	4 ply	din	19.290.—
600 X 16	6 ply	din	24.775.— (navadni profil)
600 X 16	6 ply	din	27.320.— (rebrasti profil)
900 X 16	10 ply	din	81.900.— (rebrasti profil)
750 X 20	10 ply	din	68.300.— (navadni profil)
750 X 20	12 ply	din	75.494.— (navadni profil)
750 X 20	10 ply	din	71.706.— (rebrasti profil)
825 X 20	12 ply	din	83.070.—
900 X 20	12 ply	din	96.760.—
1000 X 20	12 ply	din	117.278.—
1100 X 20	14 ply	din	146.674.—

ZRAČNICE

590 X 15	din	2.837.—
900 X 16	din	6.305.—
825 X 20	din	6.976.—
1000 X 20	din	9.258.—
1100 X 20	din	10.837.—

Trgovsko podjetje

Polan Lubčan

Tavčarjeva ulica 7 — Telefon 30-687

PRODAJAMO:

AVTOMOBILE ★ MOTOCIKLE IN DVOKOLESA ★ SPLOŠNI
TEHNIČNI IN ELEKTROTEHNIČNI MATERIAL ★ GUME IN
AVTOMOBILSKE NADOMESTNE DELE

KVALITETA ODLIČNA!

CENE KONKURENČNE!

DNEVNENOVICE

Če imaš FLEX doma, odpadejo skrbi, kako boš očistila obleko. FLEX očisti čisti in ne pušča roba okrog madeža.

Zahtevaj samo ULTRAGIN sport kremo za sončenje. Dobi se v vseh drogerijah in parfumerijah.

Zelite odlično kolonjsko vodo? Potem samo

SOUVENIR.

Umrli so v Ljubljani

Gale Ivana, gospodinja. Pogreb bo danes, v torek, ob 17. uri na Zalah.

RADIO LJUBLJANA

Sporod za torek, 24. avgusta 1954.
Poročila: 5.05, 6.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00.
6.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni spored), vmes ob 6.30-5.40 Jutranja telovadba.
6.30-6.35 Radijski koledar in prireditve dneva - 7.00 Pregled tiska - 7.05 Jutranji orkestralni spored (G. Bizet, P. I. Čajkovski) - 7.30 Za gospodinjice

DROBNI OGLASI

STANOVANJA

2-SOBNO STANOVANJE v Novem mestu zamenjam za enako stanovanje v Ljubljani. Event. tudi za 2-sobno stanovanje s kabinom. Preselitev zadržana takoj. Ponudbe pod: »Dogovor osebno«.

DELO DOBI

ZA TAKOJŠEN NASTOP iščemo 30 nekvalificiranih delavcev. Plača po tarifnem pravilniku. Naslov v oglasnem oddelku LP-Borbe. 3318

VEČJE STEVILO ZIDARJEV sprejememo takoj. Naslov v oglasnem oddelku LP-Borbe. 3319

VEČ ELEKTROMONTERJEV dobi takoj službo na Primorskem. Naslov v oglasnem oddelku »Ljudske pravice-Borbe«. 3320

SAMOSTOJEN KNJIGOVODJA za samostojen obrat na Primorskem dobi takoj službo. Plača po tarifnem pravilniku. Naslov v oglasnem oddelku LP-Borbe. 3321

3 DAVČNI INŠPEKTORJI dobijo stalno zaposlitev. Osnovna plača po uredbi, dopolnilna plača 1.000 do 3.000 din. Pogoji ekonomski tehnikum ali 5 letna praksa v knjigovodstvu. Ponudbe na oglasni oddelk »Ljudske pravice-Borbe« pod »Takoj«. 3322

SPREJMEMO KVALIFICIRANEGA MESARJA - »n. vajenca za trgovino. Ponudbe pod »Dutovljene« na oglasni oddelk »Ljudske pravice-Borbe«. 3323

SPREJMEMO VEČ BOLNICARJEV za daljšo prakso. Ponudbe na oglasni oddelk »Ljudske pravice-Borbe« pod »Bolnicarke«. 3324

PLESKARSKI POMOČNIK dobi zaposlitev. Naslov v ogl. odd. LP-B. 3331

ISČEMO KVALIFICIRANE TKALKE in PLETILJE (mlajše moči). Naslov v ogl. odd. LP-Borbe. 3325

POTREBUJEMO VEČJE STEVILO SAMOSTOJNIH GOSPODINJSKIH POMOČNIK (srednjih let). Naslov v ogl. odd. LP-Borbe. 3326

SPREJMEMO 2 KVALIFICIRANA KROJACA (z daljšo prakso). Ponudbe pod »Stalna zaposlitev« na ogl. odd. LP-Borbe. 3327

ISČEMO 25 STROJNICH KLJUČAVNICARJEV. Naslov v ogl. odd. Ljudske pravice - Borbe. 3328

SPREJMEMO ELEKTROTEHNIKA (z daljšo prakso). Naslov v ogl. odd. LP-Borbe. 3329

VEČ KVALIFICIRANIH ZIDARJEV dobi zaposlitev. Naslov v ogl. odd. LP-Borbe. 3330

KVALIFICIRAN KUCHAR dobi stalno zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. LP-Borbe pod »Samostojen«. 3332

ISČEMO STROJNEGA TEHNIKA (z daljšo prakso). Naslov v ogl. odd. Ljudske pravice - Borbe. 3333

2 GRADBENA TEHNIKA (z daljšo prakso) dobi stalno zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. Ljudske pravice - Borbe pod »Daljša praksa«. 3334

VEČ KLEPARJEV sprejememo. Naslov v ogl. odd. LP-Borbe. 3335

7.35 Zabavna glasba, vmes reklame in objave - 8.10 Slovenske narodne pesmi - 8.30 Cicibanom - dober dan! - 8.40-9.00 Zabavna glasba - 12.00 20 minut z Veselim godci - 12.20 Kmetijski nasveti - 12.30 Opoldanski koncert: F. Mendelssohn: Simfonija št. 4 v A-duru »Italijanska« - 13.15 Zabavna glasba, vmes objave - 13.30 Melodije za razvedrilo - 14.30 Iz znanosti in tehnike - 14.40 Slovenske narodne pesmi poje moški zbor DPD »Slava Klavora« p. v. Rajka Sikoska (prenos iz Maribora) - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.30 Zeleni ste - poslušajte! - 16.00 Utrinki iz literature - F. S. Frišgar: Na petelina - 16.15 Promenadni koncert: N. Rimski-Korsakov: Bol pri Keržencu, G. Faure: Balada, G. Rossini - O. Respighi: Fantastična prodajalna - 17.10 V plesnem ritmu - 18.00 Sportni tednik 18.30 Svetovni tenoristi poje arije (iz znanih oper) - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame in objave - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Domači napravi za ples in razvedrilo - 20.30 Tedenski notranjopolitični pregled - 20.40 Mali koncert lahke glasbe - 21.00 Literarna oddaja: Ob 85-letnici AVGUSTE Danilove - 21.35 3 balade F. Chopina (izvaja pianist Cortot) - 22.20 Plesna in zabavna glasba - 23.00-24.00 Nočni koncert (na valu 202,1 in 212,4 ter 80,1 MHz) A. Corelli, B. Bartok, D. Šostakovič - 23.00-24.00. Oddaja za tujino na valu 327,1 m (Prenos iz Zagreba).

MARIBORSKE VESTI

Umetnostna galerija v Mariboru, Strossmayerjeva ul. Razstava slovenskega slikarstva in kiparstva v Mariboru od leta 1918 do danes. Razstava je dnevno odprta od 9. do 16. ure v času od 8. do 29. 8. 1954. Prijave za skupinske obiske pošljite na telefon 25-45. Vodstvo po razstavi zagotovljeno.

Dežurna lekarna:

Torek, 24. 8. 1954: lekarna »Studenti«, Gorkoga ul. 18.

KINO

PARTIZAN: Amer. film »Spion«. UDARNIK: Amer. film »Lidija Bailey« (barvni). POBREŽJE: Jugoslav. film. »Bila sem močnejša«. STUDENCI: Amer. film »Lidija Bailey«.

TRGOVSKO PODJETJE »ŽIVILA« — PIRAN

SPREJME:

poslovodjo za špecerijsko trgovino

Pogoji: učna doba z najmanj 5 let pomočniške prakse ali 2 leti prakse kot poslovodja

skladiščnika

verziranega v špecerijski stroki

Pismene ponudbe z navedbo dosežanj prakse pošljite na upravo podjetja »ŽIVILA« — PIRAN

»HELIOS« — tovarna lakov — DOMŽALE

bo imela v svojih upravnih prostorih na Količevem 22

I. javno licitacijo

za proizvodni objekt

N. oddelek

NA DAN 6. SEPTEMBRA 1954 OB 9. URI

Predračunska vsota znaša 10.500.000 dinarjev

Rok dograditve je 1. junij 1955. Elaborate in ostale podatke lahko dobite na pismeno zahtevo podjetja pri investitorju. Pravico do licitacije imajo vsa registrirana gradbena podjetja. Vsako podjetje, ki se udeležiti licitacije, ostane v obveznosti do investitorja 20 dni.

»HELIOS«, tovarna lakov, Domžale

»CER«

PODJETJE TERMOTEHNIČNIH NAPRAV IN MONTAŽ

ČAČAK

izdeluje in montira

vse vrste in velikosti avtomatskih pekovskih peči za peko kruha, peciva, prepečenca, keksov itd.

po konstrukciji B. Skrinjarja

TOVARNA »CER« — ČAČAK

Telefon 550 in 515 — Brzjaviti: Cer Čačak

PREDSTAVNIŠTVO: BEOGRAD, ULICA 7. JULIJA 70

Telefon 22-452

POSLOVALNICA: ZAGREB, VLASKA ULICA 64

Telefon 25-323

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

NA ZAHTEVO POŠLJEMO STROKOVNJAKE!

Prodamo

poltovorni avto

znamke FORD

nosilnosti 1,5 tone, v dobrem stanju, po ugodni ceni

KMETIJSKA ZADRUGA

ČEPOVAN

Vojna pošta 4079
Sarajevo

potrebuje:

6 medicinskih

(rentgenskih tehnikov)

8 zdravniških

pomočnikov

10 bolničarjev

3 visokokvalificirane ali kvalificirane kuharje

Plača po uredbi in dopolnilna plačal

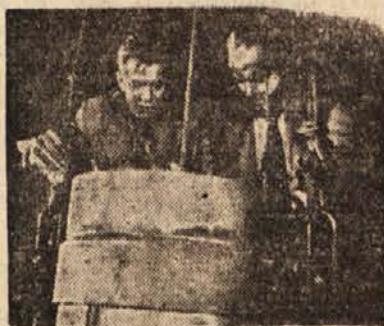
KINEMATOGRAFI PREDVAJAJAJO

KINO »UNION«

Angleški barvni film

»Vzpon na Everest«

Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20.
Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«

Angleški film

»Vodnjak«

Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20.
Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »SLOGA«: avstr. film »Jaz in moja žena«. Tednik. Predstave ob 16, 18, 19, 20, urh. Ob 10. uri je matineja istega filma. Prodaja vstopnic za matinejo od 9-10, za popoldanske predstave pa od 14 ure dalje.

KINO »SOCA«: avstr. film »Stari grešniki«. Tednik. Predstave ob 18, 19, 20, urh. Prodaja vstopnic od 16 ure dalje.

KINO »TABOR«: švic. film »Otroci Evrope«. Tednik. Predstava ob 20. uri.

L. KINO »JLA«: angl. film »Berlinska povest«. Tednik. Predstava ob 20. uri.

L. KINO »BEZIGRAD«: angl. film »Berlinska povest«. Tednik. Predstava ob 20. uri.

Prodaja vstopnic v vseh treh letnih kinematografih uro pred pričetkom predstave.

JAVNO OBVEŠČAMO, da bomo predvajali v kinu »Union« film »V vrtincu«, in sicer od 5. septembra dalje.

LJUDSKA UNIVERZA SINDIKATA DOZ, Miklošičeva 19, predvaja za

zamudnike ameriški dokumentarni film »Zakaj smo se borili? III. in IV. del (Del I in II v Bitki za Britanijo). Predstavi ob 18. in 20. uri. Vstopnice od 17. ure dalje.

JESENICE »RADIO«: švedski film »Dobri vojaki Buma«. Predstavi ob 18 in 20. »PLAVZ«: amer. barvni film »Viharji zaliva«. Predstava ob 20. »LETNI KINO SVOBODA«: ameriški film »Podvodna četa«. Predstava ob 20.

CELJE »UNION«: jugoslovanski-avstrijski film »Poslednji most«. Predstavi ob 18 in 20. »DOM«: amer. film »Samo naša«. Predstava ob 18.15. »LETNI KINO«: ameriški film »Samo naša«. Predstava ob 20.15.

KRANJ »STORŽIC«: amer. film »Titanic«. Predstave ob 16, 18 in 20. »LETNI KINO PARTIZAN«: švedski film »Zaradi moje ljubezni«. Predstava ob 20. »SVOBODA«: švedski film »Zaradi moje ljubezni«. Predstava ob 19.

PTUJ: Italijanski film »Vrag vzemi slavo«. Tednik.

KINO »ŠIŠKA«

Italijanski film

»Krivična sodba«

Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški barvni film

»Skrivnostno življenje Walterja Mittyja«

V glavni vlogi tega humorističnega filma nastopa Danny Kaye in Virginia Mayo. — Predstavi ob 18. in 20. — Prodaja vstopnic od 17 dalje.

Vpis novih dijakov v Usnjarski tehnikum v Domžalah v šolskem letu 1954/55

USNJARSKI TEHNIKUM - DOMŽALE

razpisuje

sprejem 20 novih dijakov v I. letnik

Pogoji za sprejem so naslednji:

1. Dijak ne sme biti starejši od 16 let.
 2. Opraviti mora sprejemni izpit. Kdor je že opravil sprejemni izpit za višjo gimnazijo, bo delal samo dopolnilni izpit iz kemije.
 3. Prijavo za sprejem k izpitu je treba vpslati do dne 1. sept. 1954. Kolkovana mora biti s 30 din in ji je treba priložiti overjen prepis ali original rojstnega lista in spričevalo o opravljenem zadnjem razredu nižje gimnazije oz. spričevalo o opravljenem sprejem. izpitu za višjo gimnazijo.
- Sprejemni izpiti bodo dne 13. in 14. septembra. Sprejeti dijaki bodo imeli možnost, da dobe popolno oskrbo v internatu Usnjarskega tehnikuma v Domžalah. — Vse ostale informacije dobite pri upravi Usnjarskega tehnikuma, ako priložite znamko za odgovor.

TRIJE

E. M. REMARQUE

tovariši

ROMAN 159

»Malo zadremati bi moral,« mi je rekel Köster.

Odkimal sem z glavo. »Ne morem, Otto.«

»Pa vsaj leži, da boš jutri boder. Prevoziti morava še vso Nemčijo.«

»Saj tudi tako počivam.«

Obsedel sem poleg Köstra. Luna se je počasi pomikala po nebu. Polja so se lesketala ko bisernica. Kdaj pa kdaj je švignila mimo vsa, večini tudi mesto, zaspano, prazno, cestne globeli med vrstami hiš polne grozljive, netvarne mesečine, spreminjajoče noč v neresnični film.

Proti jutru je postalo hladno. Travniki so se nenadoma zaletskali v slani, drevesa so stala ko iz jekla vilita pred čedalje bolj bledim nebov v ozadju, v gozdovih je zaphalo in iz dimnikov hiš se je tu pa tam že valil dim. Izmenjala sva se pri volanu in šofiral sem do desetih. Potem sva v krčmi ob cesti v naglici zajtrkovala in spet sem sedel k volanu in šofiral do dvanajstih. Popoldne je prevzel šofiranje Köster. Šlo je hitreje, če je šofiral sam.

Proti večeru, ko se je že mračilo, sva prispela do pogorja.

Imela sva verige in lopate. Vprašala sva, kako daleč bi lahko vozila.

»Poskusita lahko z verigami,« je dejal tajnik Avtokluba. »Letos je malo snega. Samo ne vem točno, kakšna je čista zadnje kilometre, morda bosta kje obtičala.«

Pred vlakom sva imela velik naskok in zato sva sklenila poskusiti, da bi prispela z avtom prav do vrha. Bilo je mrzlo in megle se ni bilo treba bati. Avto je vozil po serpentinah ko ura. Na pol pota sva pritrdila na kolesa verige. Cesta je bila očiščena snega, toda na mnogih mestih poledenela, da je avto plesal in drsel. Večkrat sva morala izstopiti in ga porivati. Dvakrat sva se udrila in morala sva odkidati sneg. V zadnji vasi sva si dala prinesiti vedro peska, ker sva bila že zelo visoko in ker je naju skrbelo, kako bova vozila nazvaldo po poledenelih serpentinah. Bila je že noč, strme in gole skalne pečine so se dvigale nad nama v temo, prelaz se je zožil, motor je brnel v prvi brzini in ovinek za ovinkom je šlo nizdol. Nenadoma se je svetloba žarometov odbila od sten in planila v praznino, gore so se odprle in globoko pod seboj sva zagledala mrežo vaških luči.

Avto je drvel med pestrimi izložbami glavne ulice. Pešci so odsakovali, prestrašeni sprčo nenavadnega prizora, konji so se plašili, sani so zdrsnile s ceste, avto je rezal ovinke proti sanatoriju in se ustavil pred glavnim vhodom. Skočil sem iz njega in kakor skozi pajčolan sem videl radovedne obraze, ljudi, pisarno in dvigalo. Potem sem hitel po belem hodniku, naglo odprl vrata in zagledal Pat, kakor sem jo stokrat videl v sanjah in hrepenenju. Prišla mi je naproti in držal sem jo v naročju kakor življenje in še več kakor življenje.

»Hvala bogu,« sem rekel, ko sem se spet zavedel, »mislim sem, da si v postelji.«

Odkimala je z glavo ob moji rami. Potem se je vzravnila, me prišla za glavo in mi pogledala v oči. »Samo da si tu,« je zamrmrala. »Da si le prišel!«

Poljubila me je, previdno, resno in oprežno, kakor nekaj, česar človek noče razbiti. Ko sem začutil njene ustnice, sem jel drgetati. Vse je šlo prehitro, saj niti nisem še prav razumel, kaj se je zgodilo. Nisem se še prav zavedel, da sem tu, v mislih sem bil še ves na vožnji, poln brnenja motorja in ceste. Godilo se mi je kakor človeku, ki pride iz mrzle noči v toplo sobo; — toploto čuti na koži, čuti jo v očeh, — vendar mu pa še ni toplo.

»Hitro sva vozila,« sem dejal.

Ni mi odgovorila. Se zmeraj me je molče gledala. Izraz njenega resnega obraza je bil pretresljiv, njene oči so bile tik pred menoj, in bilo je, ko da hoče nekaj zelo važnega spet najti. To me je spravilo v zadrego. Položil sem ji roko na ramo in pogledal v tla.

»Ali ostanem zdaj tu?« je vprašala.

Priklimal sem.

»Povej mi takoj. Povej mi, če spet odpotuješ, da bom takoj vedela.«

Hotel sem ji odgovoriti, da tega še ne vem in da se bom moral čez nekaj dni odpeljati, ker nisem imel denarja, da bi ostal tu. Toda tega priznanja nisem spravil iz sebe. Tega ji nisem mogel povedati, ker me je tako gledala. »Da,« sem dejal, »tu ostanem. Tako dolgo, da se bova skupaj odpeljala.«

Njen obraz se ni zganil. Iznenada pa se je zjasnil, ko da je od znotraj razsvetljen. »Ah,« je zamrmrala, »saj bi tudi ne prenesla, če bi odšel.«

»TEDEN KULTURE« in gospodarska razstava v Izlakah

Odkar so Izlake združene z občino v Zagorju, očitno doživljajo napredek, kakršnega prej kot samostojna občina niso poznale niti zmogle. »Pri nas se zdaj vse nekam hitreje razvija,« pravijo vaščani, vesele se nekatere pridobitve (lokalna industrija, deloma tujski promet, dobre prometne zveze, gradbena živahnost itd.). Povezanost z Zagorjem daje Izlakam že zdaj vidne gospodar-

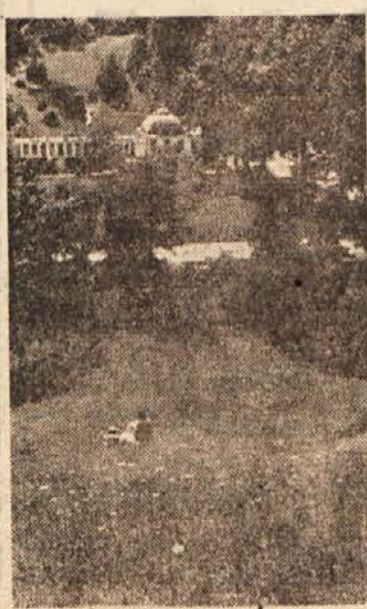
ske prednosti, ki se bodo v naslednjih letih gotovo še spopjevale in v tej priklupni dolini ustvarjale čedalje boljše življenje.

Cepur daje kraj precej delovne sile v zagorjansko industrijo, je vendarle očitno v ospredju vprašanje kmetijstva. Lepo se razvijajoča zadruga mlekarstva prica o napredku živinoreje, čeprav bo treba prav to še mnogo preudarnejša dela, da bodo dosegli večjo molznost krav. Tistih povprečnih tisoč litrov mleka, ki ga mlekarja na Izlakah vsak dan zbere iz izlaskih, čemšenjskih in trojanskih področja, kaže na dobro organizacijo. Stevilo kmetij in krav, ki vsak dan to mleko dajejo, pa le kaže na še razmeroma nizko mlečnost. Problem je torej na dlani: selekcija živine in gojitve krmilskih rastlin! Druga gospodarsko najpomembnejša panoga pa je sadjarstvo. Po prisojnih obronkih so prav zanj idealni pogoji, žal, doslej še skromno izkoriščeni. Za ti dve kmetijski panogi bi kazalo zadržati na Izlakah, Čemšeniku in na Trojanah, ki obsegajo nekako kompaktno kmetijsko področje, izdelati večletni skupni gospodarski načrt ter vlagati vanj večino letnih zadržanih dohodkov.

Sedanje stanje kmetijstva bodo skušale pokazati vse tri zadruge na gospodarski razstavi, ki bo v okviru »Teda kulture« (od 27. sept. do 3. oktobra) na Izlakah. Razen prikaza kmetijskih pridelkov in sadjarstva bo razstava v glavnem posvečena živin-

oreji. Na Izlakah bodo dotlej zgradili novo stajo za licenciranje rodovniške živine, za pregled živine in cepljenje.

Sam »Teden kulture«, v katerem se bodo vrstile razne kulturnoprosvetne prireditve, pa prica o tem, kako močno pobudo sta oba letošnja »Tedna kulture« v Zagorju dala najširši okolici. V podeželskih ljudeh sta sprotila kulturno ustvarjalnost že do tolikšne mere, da se lotevajo večjih kulturnoprosvetnih manifestacij, v pomoč pa brez vsakršnega lokalnega ljubosumja vabijo sosednja kulturnoprosvetna društva. In kakovostnemu delu posameznih gledaliških družin bo samo v prid, ko bodo pred istimi gledalci merile svoje sile. (Z)

Pogled na termalno kopalništvo na Izlakah, ob katerem je lep urejen Počitniški dom rudarjev

V Dolu smo dobili novo šolo

V šolskem letu 1954/55 bodo šli otroci iz Dola in njegove okolice prvokrat v resnično šolo, v resnične učilnice, prvokrat bodo šli učenci in učitelj veselo v šolo.

Vse do zdaj v Dolu ni bilo pravega šolskega poslopja. Pred petdesetimi leti so dedni babice zapustili prostore stare mežnarje poleg cerkve, njihovi nasledniki so šli v šolo, ki so jo uredili v graščini. Kajti prostori v stari mežnarji so bili tako vlažni in temni in tesni, da je že pred petdesetimi leti ta šola docela odslužila. In vendar so se vnuiki morali spet vrniti vanjo. Graščina je bila med vojno spremenjena v ruševine, nikjer drugje ni bilo za šolo prostora, kaj šele primeren prostor! In vnuiki so morali spet v mežnarjo. Kajpada je bila ta sedaj še slabša kot prej. Ze itak razmajana in trhla okna se niso dala več odpirati, že itak vlažne stene so postale še bolj vlažne, streha je puščala na vseh koncih in krajih, stranišča so bila še slabša kakor pred petdesetimi leti in vendar se je bilo treba vrniti v staro mežnarjo. Otroci so bili nagneteni v klopeh, dušili so se in bruhalo zaradi slabega zraka, bledeli so in zbolevali. A ni bilo pomoči. Če bi z lučjo iskal, bi v Dolu ne našel drugega prostora!

To o stari mežnarji in o neznošnih higienskih in zdravstvenih razmerah je poznal vsak. Toda kaj storiti? Kmalu po osvoboditvi so ljudje pričeli misliti na novo šolo. Toda mnenja so se krizala. Bilo je mnogo slabše volje in v načrtih nobene resnosti. Šele leta 1951/52 je misel o novi šoli postala resna. In kmalu nato je bil tudi določen prostor, ki mnogim ni bil po volji. Šola, so rekli, bi morala biti sredi vasi, ob cerkvi, pa rine te z njo na polje! Če je tako, pa nas vse skupaj nič ne briga!

Toda kljub temu je pričelo iz načrtov nastajati sredi polja novo poslopje. Ker ni bilo dovolj pomoči, dovolj prostovoljnega dela, je, kajpak, raslo počasi. Raslo pa je le.

Zrasli so zidovi. Nizki. Polje okrog še ni bilo zravnano in z mnogih strani je zvenel zaničljiv nasmeh:

»Tale naj bi bila šola?«

Toda neutrudni predsednik gradbenega odbora, tovariš Marko Hribar, je bil v delo zagrozen in je rinit dalje. Preden je bila šola dokončana, je že ril okoli nje buldožer in ravnal zemljo okoli poslopja. Zdaj šele je dobivalo poslopje sredi polja svojo podobo. Kar dvignilo se je in poplesalo.

In v vseh, celo v tistih, ki so sodelovanje odkrili, se je vzbudil ponos:

»Zares lepa bo tale naša šola!«

Tisti, ki so na kolesih ali v avtobusu drveli po cesti mimo, so se pričeli z zanimanjem ozirati na novo poslopje. V šipah velikih oken je zaigralo sonce in sijalo v prostorne moderne učilnice. Delavci gradbenega podjetja »Tehnika« pa so delali dalje. Napeljali so cevi centralne kurjave, vodovoda, napeljali elektriko, uredili garderobe in stranišča, položili v učilnice in kabinete parket... Iz Duplice so poslali goro novih, modernih miz in klopi, ki jih je naročil Svet za kulturo in prosveto Ljubljana-okolica.

Načrt inženirja arhitekta Gasparija je bil uresničen. Na lepem prostoru sredi doljskega polja stoji nova šola in otroci z ve-

Ob 20-letnici »Ljudske pravice« je izpolnjena dolgoletna želja

so zapisali v Hrastju-Moti na novozgrajeno
železniško postajo

Hrastje-Mota, 23. avg. — Včeraj je bila pri nas slavnost, katere smo si želeli že dolga leta. V našem kraju je namreč bila v surovem stanju dograjena nova železniška postaja. Čez poldrugi mesec pa bo dokončno urejena in bo lahko služila svojemu namenu. Na proslavi se je zbralo približno 1500 ljudi iz bližnjih krajev, ki težijo k novi postaji, precej jih je prišlo tudi z ljutomerske in radenske strani. Zborovanje je pričel predsednik občine Slatina Radenci. Direktor gradbenega podjetja iz Gornje Radgone je prikazal, s kako voljo je kolektiv delal, da bi bilo po-

slojše čimprej pod streho, hkrati pa se je zahvalil številnim prostovoljnim delavcem iz okolice, ki so s prevozi in delom pomagali, da je gradnja tako napredovala. Zvezni poslanec ljutomerskega okraja Ivan Kreft je govoril o »Ljudski pravici«, ki je vedno kazala našim ljudem pot naprej, ter poudaril pomembnost, da je Hrastje-Mota dobila novo postajo v okviru proslav »Ljudske pravice«. V pripravah na to proslavo so ljudje pripeljali za delo ter s pomočjo ljudske oblasti v kratkem času dogradili za te kraje tako važen objekt. O prizadevanjih naših železničarjev in njihovih podjetij, da bi čim več storili za napredek našega ljudstva, je govoril v imenu železniške direkcije ing. France Bajzelj. Na koncu se je tovariš Bogo Verdev v imenu ljutomerskega okrajnega ljudskega odbora zahvalil delovnemu kolektivu iz Radgone in pa prostovoljcem za njihov trud.

Slavnosti so se udeležili tudi sekretar okrajnega komiteja Jože Gričar, tajnik odbora za proslavo

20-letnice »Ljudske pravice« Ivan Sinkovec, zastopniki železniške direkcije in podjetij.

Sledil je kulturni program, nastop gasilcev, zatem pa zabava. Vsi prostovoljni delavci so bili pogosteni.

V mesecu, ki nas še loči od glavnih proslav »Ljudske pravice«, bo v ljutomerskem okraju še več prireditev, v samem Ljubljani bo gospodarska razstava in otvoritev hipodroma. Dne 3. oktobra pa se nas bo čim več udeležilo prireditev v Lendavi. L

a-t

»SPLITSKE SANJE« prebrisanega šestnajstletnika

Trbovlje, 23. avgusta. Stara pesem: Brez lahkovernosti bi spekulativna prebrisanost nikoli ne obrodila sadu! To vedo zdaj tudi nekatere trboveljske matere, ki jih je podjetni trboveljski šestnajstletnik N. mimogrede opeharil za čedne denarje, vsako za petstotaka.

»Počitniška konjunktura« je prebrisanemu fantu dala fantazijo in drznost. Lep kos Trbovelj je ta mesec na morju, odrasli in deca. Kolonije se vračajo in odhajajo nove. Če bi ne bilo tako drago, bi bilo vsega tega še mnogo več. Poskusimo vreči v to av-

gustovsko razpoloženje trnek! Značito bo šlo?

Resno in zavzeto je začel fant zbirati okoli sebe otroke. Na morje, v Split pojdemo! Povejte doma! Planinsko društvo »Kuma« prireja v Splitu otroško kolonijo. Zanimanje je sproženo. Firma tudi imamo. Pe še najvažnejše, da bo trnek zanesljivo potegnil: izredno poceni! Za dva tedna v Splitu z vožnjo vred za vsakega otroka samo 500 dinarjev. Letos bo to najcenejša kolonija na morju. Kdo bi za tako bagatelo ne poslal otroka za dva tedna na morje?

Kakor naglo gre h kraju polje, tako naglo je mladi organizator zbral čez sto trboveljskih otrok, ki bi v navdušenju bili na morju raje danes kot jutri. Vse je lepo popisal na seznam. Tako, na seznamu smo že. Močna kolonija s sto otroci. Pa proračun? No, 100 x 500 = 50.000! Kar bo premalo, prispeva »Kuma«. In otroci začno prinašati petstotake. Mladi podjetnež kasira, njegov leto starejši kompanjon vodi blagajniški seznam. Vse gre ko namazano, 26 jih je že plačalo!

Bliza se dan odhoda v Split. Otroci so nestrpni. Fant mirno in preudarno skliče sestanek staršev in otrok. Treba se je pač pogovoriti o vseh teh malenkostih, kaj naj prinesejo otroci s seboj, kakšne želje imajo starši. Vodstvo kolonije bo vse upoštevalo. Kuharice so že odpotovale v Split. Na lačni in utrujeni deci ne bo treba čakati, ko pride na morje. V soboto bi pa šli, kajne?

»Splitske sanje« drznega šestnajstletnika razburljivo in nestrpno žarilo v obeh trboveljskih otrok. Fant kar naprej na sestanku govori in vztraja pri svojem. Še tudi potem, ko ga predsednik »Kuma« razkrinka kot prebrisane pobalnika. Matere začeno hrup: Naš denar, naši otroci, naš denar! Otroci debelo gledajo in do solz jim je grenko v srcih, ker ne pojdjo na morje.

Najcenejša letošnja kolonija je šla po vodi. Prebrisanec je nabran denar pognal! (Z)

Voltek Kavčič

II. KONGRES LJUDSKE TEHNIKE SLOVENIJE BO 17. OKTOBRA V CELJU

Celje, 23. avg. Letos, 17. oktobra, bo v Celju zasedal II. kongres Ljudske tehnike Slovenije. Kongres bo v veliki dvorani Narodnega doma.

Za ta pomembni dogodek se organizacija Ljudske tehnike v Celju in okolici še daleč lepo pripravljajo. Kot predkongresno delo so izvedli veliko tekmovanje kmetijskega znanja v Zalcu, daleč uspeši tečaj ljudske tehnike za učitelje osnovnih šol in nižjih gimnazij. V neposrednih pripravah za kongres pa bodo še bolj pozivili dele organizacij na vasi, predvsem pri tehnični vzgoji vaše mladine.

F. K.

Sadje še zmeraj zelo drago

Zaradi slabe sadne letine v okolici Celja je mestni živilski trg zelo prizadet, predvsem zaradi visokih cen. V zgodnjih jutranjih urah je še mogoče kupiti izbrano sadje, ki ga pa kmalu zmanjka in je kar preveč drago. Tako stane kilogram breskev kar 50 do 60 dinarjev, jabolk 45-50 din, grozdje 80 din, hruške 45-50 din, različne slive 34-60 din, limone 320 din, pomaranče 500-550 din. Zelenjava: krompir 12-14 din, paradižniki 35 din, kumare 16 din, kumare za vlaganje 70 din, fižol v stročju 25-50 din, luščeni fižol 40 din, zelje 17-20 din, čebula 30 din.

Česen 60-70 din, solata endivija 35 din, solata v glavah 40-50 din, paprika 45 din, lubenice 18 din, dinje 30 din, bob luščeni 30 din, korenje 40 din, peteršilj 50 din, rdeča pesa 30 din, jajca 16-17 din, mleko 30 din, goveja lasičke 50 din, piščanci od 200-250 din (en piščanec), kokoši in petelin 400-550 din.

V Celju bo od 1. do 7. septembra »Esperantski teden«

Za popularizacijo mednarodnega jezika esperanto priredi celjski Esperantski klub tudi letos »Esperantski teden«. V okviru tega tedna bodo priredili razstavo literature in korespondence.

Nova šola v Dolu

Zasavski rudarji so zgradili novo planinsko postojanko

Planinci iz Trbovelj so v nedeljo izročili svojemu namenu planinsko postojanko, ki so jo že pred leti začeli obnavljati iz stare italijanske karavle na Prehodavih nad Zadnjo Trento. Sedaj je postojanka dograjena in opremljena in bo kmalu pričela sprejemati planince, ki prihajajo iz Zadnje Trente in so namenjeni k Sedmerim jezerom. Zasavski planinci bodo zgradili tudi plezalno pot po policah severne stene Kanjavca od Dolica na Prehodavce. Tako bo kočica imela gotovo veliko obiskovalcev. V njej je prostorna jedilnica, kuhinja in veliko skupno ležišče. Iz Prehodavcev so lepi izleti na Lepo Spletje, na Kanjevec, skozi Zadnjičjo na Luknjo ali v Trento, proti dolini Sedmerih jezer in prek Komne na Krn.

Splah so letos planinci in alpinisti zelo delavni. Alpinisti in plezalci obiskujejo domače in tuje stene, markacisti pridno nadaljujejo urejati nove poti in popravljajo ter markirajo stare. Pred vsemi pa hočejo prednjačiti planinci gospodarstveniki in graditelji. Doslej se posamezna planinska društva oskrbovala in upravljala približno 130 gorskih zavetišč, planinskih koč in planinskih domov. Delavna je bila tudi Planinska založba pri Planinski zvezi Slovenije. Izdajala je pregledno karto Savinjsko-Kamniških planin in Grinjavca s Karavankami; pripravila pa tudi izdajo plezalnega vodiča po stenah naših gor. V jeseni bo Planinska založba izdala ob 30-letnici smrti dr. Klementa Jurga njegov življenjski zapis peresa njegovih najboljših sodelavcev iz

planinske dobe našega alpinizma. Pri vsej tej dejavnosti niso zastajali planinci rudarji iz Zasavja, med katerimi prednjačijo gorniki iz Trbovelj.

Z.

KRSKO

V kopalšču na Vidmu grade z vso vnueno kabine. Delavci so tudi že začeli tlakovati prostor okrog bazena, ki je kljub hladnemu vremenu še vedno poln kopalcev.

Zelja Krčanov, naj bi avtobusno progo Kozje-Brestanica podaljšali do Kriškega, se je izpolnila. Pred dnevi je avtobus prvokrat odpeljal potnike iz Kriškega v Kozje.

»Pionir« se polagoma uveljavlja

Dne 30. junija letos je »Borba« v svoji beograjski zasedbi in v slovenski izdaji objavila plačan oglas pod naslovom »Priznanje«:

»V Tovarni avtomobilov v Mariboru smo 21. X. 1952 kupili kamion tipa »Pionir« številka motorja 12.287, številka šasije 12.190, ki ga stalno uporabljamo za medkrajevni prevoz blaga po rednih cestah in tudi po vaških poteh. Šofer Osman Džumović je z njim prevozil 30.354 kilometrov brez večjih popravil. Kamion tudi zdaj stalno vozi in bo do glavnega popravila lahko prevozil še 10-20.000 kilometrov. Pričeli smo se, da Tovarna avtomobilov v Mariboru izdeluje kakovostne kamione omenjenega tipa in ji izražamo svoje polno zadovoljstvo in priznanje. — »Zadružni magazin«, Bosanska Gradiska«.

Tako laskavih besed o »Pionirju« bi lahko navedli več. Iz najrazličnejših krajev države se namreč dan za dnem oglašajo šoferji in vodstva podjetij s pismenimi priznanji in novimi naročili. Delavcem in voznikom teženjskega podjetja vse to nedvomno ustreza, toda zaveza jih ne. Razen mnogih šoferjev sami najbolje vedo, da z mariborskim sestavnim delom kamiona ni vse v redu. Doba otroških boleznih je sicer v glavnem minila, vendar naša avtomobilska industrija je še zmeraj zelo mlada, a njen kolektiv še vedno premalo izkušen. Zato je toliko bolj pomembna zvezanost, ki jo je nekaj dni tega tedna izdal slovenski svet. Tovarne avtomobilov v Mariboru ob predaji pismenih pism, diplom, ročnih ur in značilnih delov šoferjev iz raznih krajev države ki so s kamionom tipa »Pio-

nir« prevozili okrog 80.000 kilometrov brez glavnega popravila. Drugače povedano: s takšnim uspehom ki ne zaostaja mnogo za odlikami motornih vozil mariborske priznane tuje tovarne, smo lahko za začetnem delu razvojne poti domače avtomobilske industrije upravičeno zadovoljni. Šofer pa naj govori nagradni!

Miroslav Kratočič, šofer Vajjarne bakra v Sevojnem.

»Menim da je »Pionir« kakovosten kamion, ki lahko prevozi do prvega glavnega popravila tudi več kot sto tisoč kilometrov. Še pa šoferji, ki dvigajo z njim po slabih, kotanjastih cestah s hitrostjo sedemdesetih kilometrov na uro in potem je kriva tovarna...«

Milan Nenadović, šofer Uprave Bukovičke banje v Arandjelovcu.

»Če bi ga vseskozi sam vozil, bi bil še bolj zadovoljen z njim. Samo šest dni je za njegovim volanom sedel nek nesreben šofer in kamionu po pot do glavnega popravila je bila skrajšana za najmanj dvajset tisoč kilometrov. Raz prevozim z njim vsak dan približno dve do petdeset kilometrov. Motor teče malodane od petih zjutraj do devetih zvečer. Kupljen je bil pred dobrim poldrugim letom, vendar je kot nov. Vsako nedeljo lažim pod njim od ranega jutra do dveh popoldne, potem pa šest dni nimam posebnih skrbi z njim. Sprito nekaterih jebojčev, ki sem jih na njem izvedel, se zdaj vozijo lahko kosa z mnogimi inozemskimi!«

Viktor Aržoš, šofer Trgovskega podjetja »Hranila« v Ljubljani.

»Seveda ima »Pionir« tudi napake, toda jaz sem z njim povsem zadovolj.

Ijen. Na cesti me še ni pustil na cedilo, vozil pa sem z njim predvsem po štajerskem — podnevi in ponoči, poleti in pozimi. Če bi ne posegla vmes majhna smola s cilindrom, bi do glavnega popravila prevozil z njim še precej.«

Ivan Obad, šofer podjetja »Transport« v Mariboru.

»Nekateri pravijo, da »Pionir« siabno vleče. Jaz se s tem ne strinjam. Sicer pa ima za vsak slučaj menjalnik. Tudi šoferji vozijo znamke »Mercedes« se ga morajo posluževati. Na drugi strani pa je bilo naših pet »Pionirjev« vse zimo na cesti. S tem so nam omogočili vsaj prejemanje osemdesetstotih plač.

In še mnogokaj zanimivega so povedali v nekajurnem razgovoru s člani delavskega sveta in strokovnjaki mariborske avtomobilske tovarne Na kratko:

»Kamion »Pionir« je vozilo z nosilnostjo treh ton. Toda mnogi šoferji nalagajo nanj po štiri in več ton blaga. Nekateri pa z njim prevajajo po strmih in slabih gozdnih cestah celo hlodovino. Če ga sprito tega uničijo so krivi sami, z njim vred pa tudi vodstva podjetja, ki kaj takega trpijo!«

»Eden naših šoferjev rad prihiči v garažo šele v zadnjem trenutku. Zato motorju ne da časa, da bi se počel segreti. Meni olt tebi nič ga divjaško požene na pot. Potem pa tar na okrog: V teženjski tovarni izdelujejo pač slabe kamione!«

»Sem eden najstarejših šoferjev »Pionirja«. Vozim ga že skoraj sedem let. Zato pri nas ne nekem nenapi-